

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «5» қазаннан
сырттай отырысының № 55 хаттамасына
1-қосымша

**«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның жеке тұлғалар үшін бағалы
қағаздар нарығында брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидалары**
(2025 жылғы «30» желтоқсандағы № 68 өзгерістермен және толықтырулармен)
(2026 жылғы «5» қазаннан № 55 өзгерістермен және толықтырулармен)

1-бөлім. Брокерлік қызметті жүзеге асыру тәртібі

1. Осы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Қазақстан Халық Банкі» акционерлік қоғамының (мәнмәтінге байланысты бұдан әрі – Банк немесе брокер) жеке тұлғалар – клиенттері үшін бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметтер көрсетудің шарттары мен тәртібін айқындайды.

2. Қағидалар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес әзірленді, атап айтқанда:

- 1) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі;
- 2) «Бағалы қағаздар нарығы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы немесе БҚН туралы Заң;
- 3) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңын (бұдан әрі-АҚ туралы Заң);
- 4) «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңын (бұдан әрі – КЖ/ТҚҚ туралы Заң);
- 5) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы № 9 (бұдан әрі - № 9 қағида) қаулысымен бекітілген брокердің және (немесе) дилердің банк операцияларын жүргізу тәртібін, бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларын;
- 6) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 27 қаулысымен бекітілген номиналды ұстаушылардың электрондық қызметтерді ұсыну қағидаларын;
- 7) Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін, оның ішінде бағалы қағаздар нарығын реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын уәкілетті органның нормативтік құжаттарын және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің актілерін қамтиды.

3. Банк (Брокер):

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасын, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінің;
- 2) «Қазақстан қор биржасы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Биржа немесе KASE) қағидаларының;
- 3) АХҚО биржасының нормативтік актілерінің (бұдан әрі-AIX);
- 4) «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Орталық депозитарий) эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу тәртібі мен шарттары бөлігіндегі қағидаларының талаптарын сақтауға міндетті.
- 5) Банк пен АҚШ Салық қызметі (Internal Revenue Service, IRS) арасында жасалған Білікті делдал келісімі (QI Agreement). Клиенттерді құжаттандыру, салықты ұстау, есептілікті ұсыну тәртібі, сондай-ақ QI Agreement талаптарын орындау шеңберінде Банктің құрылымдық бөлімшелері арасында функцияларды бөлу Банкте бекітілген Білікті делдалдың (QI) талаптарын сақтау бойынша Комплаенс-бағдарламамен айқындалған.

4. Қағидалар сондай-ақ номиналды ұстаушы ретінде әрекет ететін Брокердің Қазақстан Республикасының заңнамасына және Банктің электрондық қызметтерді ұсыну мәселелері жөніндегі ішкі құжаттарына қайшы келмейтін бөлігінде электрондық қызметтерді ұсыну тәртібін реттейді.

5. Қағидаларда келесі терминдер, анықтамалар, шартты белгілер және қысқартулар қолданылады:

- 1) Акционер – акцияның меншік иесі болып табылатын тұлға;
- 2) АЖО-депонент – депоненттің оларға депозитарлық қызметтер көрсету кезінде «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ-мен өзара іс-қимылына арналған депоненттің қашықтан автоматтандырылған жұмыс орны;
- 3) Бұғаттау – бағалы қағаздардың сақталуына кепілдік беру мақсатында жүзеге асырылатын бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде және номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде бағалы қағаздармен азаматтық-құқықтық мәмілелерді тіркеуге уақытша тыйым салу;

4) Брокер – бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы болып табылатын және берілген лицензия негізінде номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметті (тапсырысы бойынша, клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасау) жүзеге асыратын «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның уәкілетті органы;

5) КЖ/ТҚҚ және ЖҚҚТҚ туралы ІҚ – Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі рәсімдерді сақтау мақсатында қабылданған ішкі құжаттар;

6) ішкі құжаттар – Брокердің, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің, қызметкерлерінің қызметін жүзеге асыру шарттары мен тәртібін, қызмет көрсетуді және оларға ақы төлеу тәртібін реттейтін брокердің құжаттары;

7) Дербес шоттан үзінді – Орталық депозитарий, тіркеуші немесе номиналды ұстаушы беретін және белгілі бір уақыт кезеңіне қаржы құралдары бойынша тіркелген тұлғаның құқықтарын растайтын бағалы қағаз болып табылмайтын құжат;

8) ЖТМДБ – жеке тұлғалардың мемлекеттік деректер базасы;

9) мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаз – Қазақстан Республикасының Үкіметі, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және жергілікті атқарушы органдар қарыз алушы болатын қарызға қатысты оны ұстаушының құқықтарын куәландыратын немесе оны ұстаушының жалдау шарты негізінде активтерді пайдаланудан кіріс алу құқықтарын куәландыратын эмиссиялық бағалы қағаз;

10) бағалы қағазды ұстаушы – бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде тіркелген, бағалы қағаздар бойынша құқықтары бар тұлға, сондай-ақ пай ұстаушылардың ортақ үлестік меншік құқығында пай инвестициялық қоры активтерінің құрамына кіретін бағалы қағаздар бойынша құқықтары бар пай инвестициялық қоры;

11) Клиентті динамикалық сәйкестендіру – бір реттік (біржолғы) немесе көп реттік кодты пайдалану арқылы электрондық қызметтерді алу құқығын біржақты растау мақсатында клиенттің түпнұсқалығын белгілеу рәсімі. Клиентті клиентті динамикалық сәйкестендіру қызметіне қосу мақсатында Қазақстан Республикасының мобильді операторының коды бар ұялы телефон нөмірі пайдаланылады;

12) брокерлік қызметтерді және номиналды ұстау (қосылу) қызметтерін көрсету туралы шарт (бұдан әрі – жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты) – осы Қағидаларға сәйкес клиент көрсетілген шарттың талаптарына қосылу туралы өтінішке қол қою жолымен Брокер мен оның клиенті арасында жасалатын брокерлік қызметтер мен номиналды ұстау (қосылу) қызметтерін көрсету туралы үлгілік шарт. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты брокердің интернет-ресурсында орналастырылуға тиіс;

13) заңнама – Қазақстан Республикасының, оның ішінде уәкілетті органның заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілері;

14) тіркелген тұлға – бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушыны есепке алу жүйесінде ашылған дербес шоты бар тұлға;

15) инсайдерлік ақпарат – бағалы қағаздар (туынды қаржы құралдары), олармен жасалатын мәмілелер туралы, сондай-ақ бағалы қағаздарды (туынды қаржы құралдарын) шығарған (берген) эмитент туралы, ол жүзеге асыратын қызмет туралы, коммерциялық құпияны құрайтын анық ақпарат, сондай-ақ ашылуы бағалы қағаздар (туынды қаржы құралдары) құнының өзгеруіне және олардың эмитентінің қызметіне әсер етуі мүмкін үшінші тұлғаларға белгісіз өзге де ақпарат;

16) брокердің интернет-ресурсы – интернет желісіндегі электрондық ақпараттық ресурс www.halykbank.kz;

17) кастодиан – клиенттердің қаржы құралдары мен ақшаларын есепке алуды және олар бойынша құқықтарды растауды, клиенттердің құжаттамалық қаржы құралдарын сақтауды Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес олардың сақталуы жөніндегі міндеттемелерді өзіне қабылдай отырып және өзге де қызметті жүзеге асыратын бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы;

18) клиент - жеке тұлға – Брокердің қызметтерін пайдаланатын немесе пайдалануға ниетті адам, бұл ретте Брокердің қызметтерін пайдалануға ниетті адам брокерден КҮС рәсімінен толық өткен адам деп танылады;

19) клиенттік тапсырыс немесе Тапсырыс – Брокердің ішкі құжаттарына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ресімделген, Клиент ұсынатын және Брокерге осы клиенттің есебінен және мүдделерінде, ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарда, осындай құжатта айқындалған шарттарда қаржы құралдарымен мәміле жасау тапсырмасын (нұсқауын) қамтитын құжат;

20) клиенттік бұйрық немесе бұйрық – клиенттің дербес шоты бойынша іс-әрекеттер (операциялар) жасау жөніндегі нұсқауды (бағалы қағаздарды, ақшаны есепке жатқызу/есептен шығару және т. б.) қамтитын, олардың орындалуын Брокер өзінің ішкі құжаттарына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жасауы тиіс құжат;

21) клирингтік ұйым – заңнамаға сәйкес клирингтік қызметті жүзеге асыруға арналған лицензия негізінде клирингтік қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға (бағалы қағаздар нарығындағы қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызмет);

22) Комплаенс-рәсімдер – банк қызметінің заңнама, корпоративтік, әлеуметтік және этикалық нормалар талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге бағытталған шаралар мен құжаттар кешені;

23) мүдделер қақтығысы – брокер мен оның клиентінің мүдделері бір-біріне сәйкес келмейтін жағдай;

24) бағалы қағаздардың баға белгіленімі – ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында белгілі бір уақытта бағалы қағаз бойынша жарияланған сұраныс және (немесе) ұсыныс бағасы;

25) лимиттік тапсырыс – баға параметрлерін көрсете отырып, клиент беретін қаржы құралдарын сатып алуға/сатуға тапсырыс;

26) клиенттің дербес шоты – мәмілелерді тіркеу және эмиссиялық бағалы қағаздар және өзге де қаржы құралдары бойынша құқықтарды есепке алу мақсатында тіркелген тұлғаны біржақты сәйкестендіруге мүмкіндік беретін Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде қамтылған жазбалар жиынтығы;

27) номиналды ұстаушының дербес шоты – номиналды ұстаушыға орталық депозитарийде ашылған және оның клиенттерінің бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алуға арналған дербес шот;

28) лицензия – уәкілетті орган берген және Брокерге бағалы қағаздар нарығында қызметтің жекелеген түрлерін жүзеге асыруға құқық беретін құжат;

29) бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау – қаржы нарығы субъектілерінің бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының, оның ішінде шетел валюталары мен туынды қаржы құралдарының бағаларын (бағамдарын) белгілеуге және/немесе қолдауға, ұсыныс пен сұраныстың объективті арақатынасы нәтижесінде белгіленгендерден жоғары немесе төмен, бағалы қағазбен немесе өзге қаржы құралымен сауданың көрінуін жасауға, бағалы қағаздармен немесе өзге де қаржы құралдарымен инсайдерлік ақпаратты пайдалана отырып мәміле жасау;

30) «Астана» халықаралық қаржы орталығы (АХҚО) – ерекше құқықтық режим қолданылатын Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын дәл белгіленген шекаралары бар Астана қаласының шегіндегі аумақ;

31) Halyk SuperApp мобильді қосымшасы – Банктің бағдарламалық жасақтаманы орнатуды қолдайтын және клиентке Банктің қызметтерін алу үшін Банкке тапсырмалар мен өкімдерді жіберуге мүмкіндік беретін ұялы телефонға орнатылатын Банктің бағдарламалық жасақтамасы;

32) мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар – мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар болып табылмайтын акциялар, облигациялар және өзге де эмиссиялық бағалы қағаздар;

33) ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығы – бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер қор биржасының ішкі құжаттарында белгіленген талаптарды сақтамай жүзеге асырылатын бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының айналысы саласы.

34) бағалы қағаздарды номиналды ұстау – брокерлік шартқа сәйкес не Бағалы қағаздар нарығы туралы заңға сәйкес бағалы қағаздарды ұстаушылардың атынан және олардың есебінен

белгілі бір заңдық әрекеттер жасау, сондай-ақ бағалы қағаздарға қатысты құқықтарды есепке алу және растау және осындай ұстаушылардың бағалы қағаздармен мәмілелерін тіркеу;

35) ауыртпалық – бағалы қағаздарды ұстаушының міндеттемелерін/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша азаматтыққұқықтық мәміле негізінде туындаған басқа тұлғалар алдындағы міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын қамтамасыз ету үшін эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша бағалы қағаздармен/талап ету құқықтарымен мәмілелерді жүзеге асыруға шектеулер қою;

36) бір реттік (біржолғы) код – клиенттің сұранысы бойынша бағдарламалық-аппараттық құралдармен жасалған және клиентті динамикалық сәйкестендіру кезінде бір реттік пайдалануға арналған электрондық цифрлық таңбалардың бірегей тізбегі;

37) омнибус-шот – сауда-саттыққа қатысушы бірнеше клиенттердің активтерін есепке ала алатын бағалы қағаздардың орталық депозитарийінде ашылған қаржы құралдарын есепке алуға арналған шот;

38) операциялық күн – Брокер клиенттік тапсырыстар мен бұйрықтарды қабылдауды, өңдеуді, жеке шоттар бойынша операцияларды тіркеуді және ақпараттық операцияларды жүзеге асыратын уақыт кезеңі;

39) номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі операция – номиналды ұстауды есепке алу жүйесіне деректерді енгізу (жүйедегі деректерді өзгерту) және/немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесін құрайтын ақпаратты дайындау және ұсыну нәтижесі болып табылатын номиналды ұстаушының іс-қимылдарының жиынтығы;

40) сауда-саттықты ұйымдастырушы – Бағалы қағаздар нарығы туралы заңға сәйкес орталық депозитарийдің клиенттері арасында баға белгілеулермен алмасу жүйесін пайдалану және қолдау жолымен сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыру кезінде қор биржасы немесе орталық депозитарий;

41) ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығы – мәмілелер қор биржасының ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылатын эмиссиялық бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының айналыс саласы;

42) ЭЫДҰ – Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы;

43) бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы – өз қызметін бағалы қағаздар нарығында лицензия негізінде не Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес жүзеге асыратын заңды тұлға;

44) КҮС рәсімі – «Өз клиентіңді біл» (Know Your Client немесе КҮС) – брокерлік шарт (номиналды ұстау туралы шарт) жасасар алдында әрбір әлеуетті клиент үшін міндетті рәсім, оған сәйкес клиент Брокер белгілеген тізім бойынша құжаттарды ұсынады және осындай Клиенттің тиісті тексерілуін қамтамасыз ететін КҮС рәсімінен өтеді. Бұл тексеру қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы күрес мақсатында, сондай-ақ FATCA/CRS/QI талаптарын орындау мақсатында бекітілген және қолданыстағы КЖ/ТҚҚ ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады;

45) ОК-сыз мәмілелер – биржа орталық контрагенттің функцияларын жүзеге асырмайтын биржалық қызмет қағидаларында айқындалған мәмілелер;

46) ОК-мен мәмілелер – биржа орталық контрагенттің функцияларын жүзеге асыратын биржалық қызмет қағидаларында айқындалған мәмілелер;

47) ішкі бақылау жүйесі – Брокердің рентабельділіктің ұзақ мерзімді мақсаттарын іске асыруын және Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасын, Брокер саясатын, ішкі қағидалар мен рәсімдерді сақтауға, Брокердің залалдар тәуекелін немесе бедел тәуекелін төмендетуге ықпал ететін қаржылық және басқарушылық есептіліктің сенімді жүйесін қолдауды қамтамасыз ететін рәсімдер мен саясаттардың жиынтығы;

48) AIX CSD есепке алу жүйесі – депозитарлық қызметті жүзеге асыру кезінде AIX CSD қалыптастыратын мәліметтер жиынтығы;

49) номиналды ұстауды есепке алу жүйесі – бағалы қағаздарды ұстаушылар және оларға тиесілі бағалы қағаздар туралы мәліметтерді қамтитын, оларды белгілі бір уақытқа сәйкестендіруді, бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеуді, сондай-ақ осы бағалы қағаздар бойынша айналысқа

немесе құқықтарды жүзеге асыруға тіркелген шектеулердің сипатын қамтамасыз ететін, сондай-ақ уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес өзге де мәліметтерді қамтитын, Брокердің оларға номиналды ұстау қызметтерін көрсету кезіндегі есепке алу жүйесі;

50) орталық депозитарийді есепке алу жүйесі – депозитарлық қызметті және бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыру кезінде орталық депозитарий қалыптастыратын мәліметтер жиынтығы;

51) қор биржасының сауда жүйесі – осы қор биржасының мүшелері арасында эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасалатын материалдық-техникалық құралдар, қор биржасының ішкі құжаттары және өзге де қажетті активтер мен рәсімдер кешені;

52) сауда күні – қор биржасының сауда жүйесінде қаржы құралдарымен мәмілелер жасалуы мүмкін күнтізбелік күн шегінде қор биржасы белгілеген кезең;

53) клиенттің бірегей коды – клиенттің қаржы құралдарын есепке алу жүзеге асырылатын «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ-ның есепке алу жүйесіндегі жазбалар жиынтығы;

54) уәкілетті орган – Қаржы нарығын реттеу және дамыту жөніндегі уәкілетті орган;

55) бағалы қағаздар мен ақша қозғалысын есепке алу – бухгалтерлік есеп стандарттары мен нормаларында, Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасында және осы Қағидаларда белгіленген, кіріс және шығыс ақшаны көрсететін Брокерге сеніп тапсырылған бағалы қағаздар мен клиенттердің ақшасының қозғалысын есепке алу және бағалы қағаздарды беру жөніндегі арнайы рәсімдер;

56) қаржы құралы – туынды бағалы қағаздарды, туынды қаржы құралдарын, борыштық құралдарды және операциялардың нәтижесінде бір тұлғада бір мезгілде қаржы активі және екіншісінде қаржылық міндеттеме немесе үлестік құрал туындайтын басқа да қаржы құралдарын қоса алғанда, ақша, бағалы қағаздар;

57) қор биржасы – дауыс беретін акцияларының жалпы санының кемінде жиырма бес пайызы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне тиесілі акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанындағы, осы сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйелерін пайдалана отырып, оларды тікелей өткізу жолымен сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын заңды тұлға;

58) Орталық депозитарий – Бағалы қағаздар нарығы туралы заңда көзделген қызмет түрлерін жүзеге асыратын мамандандырылған коммерциялық емес акционерлік қоғам;

59) орталық контрагент (бұдан әрі – ОК) – клирингтік қатысушылар немесе олардың биржаның сауда жүйесінде сауда-саттыққа уәкілетті қатысушылары жасасатын қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша тарап болып табылатын заңды тұлға;

60) электрондық цифрлық қолтаңба (ЭЦҚ) – электрондық цифрлық қолтаңба құралдарымен жасалған және электрондық құжаттың дұрыстығын, оның тиесілігін және мазмұнының өзгермейтіндігін растайтын электрондық цифрлық нышандар жиынтығы. ЭЦҚ қол қоюшының өз қолымен қол қоюына тең және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген шарттар сақталған кезде бірдей заңдық салдарға әкеп соғады;

61) электрондық құжат – ақпарат электрондық-цифрлық нысанда ұсынылған құжат;

62) эмитент - эмиссиялық бағалы қағаздар шығаруды жүзеге асыратын тұлға;

63) ЭҚҚ – электрондық құжаттар қоймасы;

64) AIX CSD – АХҚО қор биржасының АХҚО құқығына сәйкес қызметін жүзеге асыратын бағалы қағаздардың орталық депозитарийі;

65) CRS – Common Reporting Standard (CRS) салық мақсаттары үшін қаржылық ақпаратты автоматты түрде алмасу стандарты;

66) FATCA - АҚШ-тан тыс қаржы институттары мен оффшорлық құрылымдарды пайдалана отырып, американдық салық төлеушілердің (заңды және жеке тұлғалардың) АҚШ-тағы инвестициялаудан түскен кірістерін салық салудан жалтаруын болдырмауға бағытталған «Шетелдік шоттарды салықтық бақылау туралы» АҚШ заңы;

67) Halyk Invest - бұл жеке тұлғаларға қор және халықаралық нарыққа, сондай-ақ түрлі қаржы құралдарына қол жеткізуді қамтамасыз ететін «Halyk Super App» мобильді қосымшасында орналастырылған сервис.

Қызметтің негізгі функциялары мыналарды қамтиды:

Қызметтің негізгі функцияларына мыналар жатады:

- тапсырмаларды беру (электрондық цифрлық қолтаңбаны, сондай-ақ бір реттік немесе көп реттік кодтарды пайдалану мүмкіндігімен);

- өз портфеліңіздің құнын қарау;

- нақты уақыт режимінде ақпарат әртүрлі қор биржаларында және (немесе) халықаралық Бағалы қағаздар нарығында ұсынылған деректерден өзгеше болуы мүмкін «Не сатып алу керек» және «Іздеу» бөлімдерінде әртүрлі қор биржаларында және (немесе) халықаралық бағалы қағаздар нарығында жекелеген қаржы құралдары және олардың бағалары туралы ақпарат алу;

- «Операциялар» бөлімінде есептерді қалыптастыру;

- өз мәмілелерінің тарихын және Halyk Invest сервисінің функционалында көзделген басқа да ақпаратты қарау;»;

IPO (Initial Public Offering) – компанияның акцияларын қор нарығында шектеусіз тұлғалар тобына сату үшін бастапқы жария орналастыру;

69) ISIN – Орталық депозитарий бағалы қағаздарға және басқа да қаржы құралдарына оларды сәйкестендіру және есепке алуды жүйелеу мақсатында беретін халықаралық сәйкестендіру нөмірі, әріптік-цифрлық код;

70) Push хабарландырулары – бұл ұялы телефон экранында пайда болатын және маңызды оқиғалар немесе жаңартулар туралы хабарлайтын қысқаша қалқымалы хабарландырулар;

71) QI – АҚШ Салық қызметінің (Internal Revenue Service, IRS) Білікті делдал мәртебесі (Qualified Intermediary, QI); бұл АҚШ көздерінен төлемдер алатын және QI келісімін жасаған делдалдарға қатысты ақпарат беру және салықты АҚШ көзінен ұстау ережелері;

72) SPO (Secondary Public Offering) – бұрын IPO жүзеге асырған эмитенттің акцияларын шектеусіз тұлғалар тобына жария сату рәсімі;

73) W-8BEN - АҚШ-тың салық резиденті болып табылмайтын, алынатын табыстардың бенефициарлық иесі болып табылатын шот ашатын жеке тұлға беретін АҚШ-тың салық қызметі нысаны бойынша құжат;

74) купондық төлемдер кестесі – облигациялар бойынша пайыздық табысты (купондарды) төлеудің белгіленген кестесі, кесте эмитенттің бағалы қағаздарды ұстаушыларға пайыздық табысты қаншалықты жиі (ай сайын, тоқсан сайын, жарты жылда бір рет, жылына бір рет) және қандай нақты күндерде төлейтінін айқындайды;

75) облигацияның таза емес бағасы – бұл тиісті күнге дейін жинақталған купондық кірісті қамтитын баға;

76) борыштық бағалы қағаз - эмитенттің (борышкердің) осы бағалы қағаздарды шығару шарттарында борыштың негізгі сомасын төлеу жөніндегі міндеттемелерін куәландыратын бағалы қағаздар;

77) дисконттық облигация – бұл номиналды құннан төмен бағамен орналастырылатын және әдетте купондық кірістілігі жоқ борыштық бағалы қағаз;

78) облигациялар бойынша купондық сыйақы – облигациялардың номиналды құнынан пайызбен көрсетілген облигациялар бойынша сыйақы;

79) купондық облигация - бұл иесіне облигацияның бүкіл қолданылу мерзімі ішінде пайыздар (купондар) түрінде тиянақталған кіріс алу құқығын беретін борыштық бағалы қағаз;

80) облигацияның купондық мөлшерлемесі - облигацияны шығаратын эмитент бағалы қағаздың айналыс мерзімі ішінде инвесторға табыс (купон) түрінде тұрақты түрде төлеуге міндеттенетін облигацияның номиналды құнынан тіркелімді немесе құбылмалы пайызы;

81) облигацияның ең аз сатылатын лоты - бұл сатып алу немесе сату кезінде биржада белгіленген бағалы қағаздардың ең аз саны. Бір лотта, мысалы, бағалы қағаздардың келесі саны болуы мүмкін: 1, 10, 1 000, 10 000, 100 000 және т.б.

82) облигацияның номиналды құны – шығарылым проспектісінде айқындалған облигация құнының ақшалай көрінісі;

83) жинақталған купондық кіріс (ЖКК) – купондарды төлеу күндері арасында күн сайын жиналатын облигация бойынша пайыздық кірістің бір бөлігі;

84) облигация – облигацияны шығарған тұлғадан ол бойынша сыйақы және облигацияның номиналды құнын ақшамен немесе өзге де мүліктік баламамен алу құқығын шығару шарттарына сәйкес куәландыратын бағалы қағаз;

85) облигацияларды өтеу – облигациялар шығару проспектісінде белгіленген тәртіппен сыйақы және номиналды құн төлеу арқылы орналастырылған облигацияларды айналыстан алып қою жөніндегі іс-қимыл;

86) облигацияның айналыс мерзімі – облигация шығарылған күн мен оның өтелген күні арасындағы кезең.

87) облигацияның таза бағасы - бұл жинақталған купондық кірісті есепке алмағандағы баға;

2-бөлім. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты

1-тарау. Брокерлік қызмет көрсетуге қабылдау тәртібі

6. Брокерлік қызмет көрсету мақсатында Брокер Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының үлгілік нысанын, сондай-ақ жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына қосылу туралы өтінішті қалыптастыра және пайдалана алады. Көрсетілген құжаттар брокердің интернет-ресурсында орналастырылуы мүмкін.

7. Брокердің клиенті Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты жасалғанға дейін Қазақстан Республикасының және КЖ/ТҚҚ және ЖҚҚТҚ туралы заңнамасына сәйкес, сондай-ақ FATCA/ЭБДҰ/QI талаптарын және Брокердің басқа да ішкі құжаттарын орындау үшін тиісті тексеруді қамтамасыз ететін КҮС рәсімдерінен міндетті түрде өтеді.

8. Брокердің номиналды ұсталуын есепке алу жүйесінде Клиентті қызмет көрсетуге қабылдау үшін Брокер талап ететін, сондай-ақ олардың нысаны Қазақстан Республикасының заңнамасында, КЖ/ТҚҚ және ЖҚҚТҚ туралы ІҚ, сондай-ақ FATCA/ЭБДҰ/QI талаптарында: (бағалы қағаздарды ұстаушының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса) немесе атауы, клиенттің салықтық резиденттік белгілері, жеке тұлғаның азаматтығы туралы, жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер, жеке тұлғаның жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – ЖСН), пошталық және заңды мекенжайлары, банк деректемелері, (қажет болған жағдайда бағалы қағаздар бойынша сыйақыны және өтеу сомаларын аударуға арналған банк деректемелері және бағалы қағаздармен мәмілелер бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруға арналған банк деректемелері), салықтық жеңілдіктер туралы мәліметтер және орталық депозитарийге және/немесе номиналды ұстаушыға қажетті басқа да ақпарат) тіркелген тұлға туралы мәліметтер болуы тиіс;

9. Брокер жеке тұлғалар – Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын клиенттерді қызмет көрсетуге қабылдайды, деректерді интеграциялау және тексеру ЖТМДБ-мен бірге жүреді. Егер Клиент өзге мемлекеттердің резиденті немесе резиденті болып табылмаса, жүйе тіркеуден және қызмет көрсетуден бас тартады.

10. Банк жеке тұлғаларға американдық бағалы қағаздарға қатысты брокерлік қызмет көрсетеді және мұндай қызмет шеңберінде Банк пен АҚШ Салық қызметі (IRS) арасында жасалған Білікті делдал келісіміне (QI Agreement) сәйкес АҚШ салық заңнамасы тұрғысынан салық агенті болып табылады.

QI Agreement талаптарын орындау мақсатында жеке тұлғалар болып табылатын клиенттер өздерінің салық мәртебесін растайтын құжаттарды (атап айтқанда, W-8BEN толтырылған нысанын) ұсынуға, сондай-ақ мән-жайлар өзгерген кезде олардың өзектендірілуін қамтамасыз етуге міндетті.

10. Клиентке инвестициялық шот ашу жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты негізінде жүзеге асырылады.

11. Шот ашқан кезде қазіргі Клиентке терроризм мен экстремизмді қаржыландыруға байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізбесі, жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға байланысты ұйымдар мен тұлғалар тізбесі, сондай-ақ КҮС сауалнамасының (клиенттің өзін-өзі сертификаттау сауалнамасының) соңғы толтырылған күні бойынша автоматты тексеру жүргізіледі. Клиент туралы мәліметтерді жаңарту мерзімі басталған және КҮС сауалнамасын (клиенттің өзін-өзі сертификаттау сауалнамасын) толтыру қажет болған жағдайда клиент бойынша деректер ЖТМДБ-дан қалыптастырылады және Клиентке қол қою үшін ұсынылады.

12. Клиент осы 11-тармақта көрсетілген тексерулерден өткеннен кейін және клиент – жеке тұлғаның салықтық резиденттігі белгіленгеннен кейін Брокер клиентке ақшаны ұлттық валютада да, шетел валютасында да есепке алу және сақтау үшін шот ашады.

12-1. Дербес шотты 1-ден 3 жұмыс күні ішінде ашу мүмкін болмаған жағдайда, клиент жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты шеңберінде дербес шотты ашуға арналған өтінімді қайта іске қосуы қажет, онда осы Қағиданың 7-тармағында көрсетілген қайта тексерулерді жүргізу қажет болады.

13. Номиналды ұстаушы ретінде шоттарды жүргізу құқығымен жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына қол қойылған күннен бастап күнтізбелік үш күн ішінде және дербес шотты ашу үшін талап етілетін тиісті ресімделген құжаттар болған кезде Брокер клиентке брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде дербес шот ашады және орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде клиентке жеке код береді.

14. Halyk SuperApp мобильді қосымшасында клиенттің «Halyk Invest» сервисін басу арқылы дербес шот ашу мүмкіндігі бар, биометриялық сәйкестендіру бойынша онбордингтен өткеннен кейін клиенттің дербес деректері тексеріледі және ЖТМДБ-дан толтырылады.

15. Брокер дербес шот ашу үшін талап ететін құжаттар тізбесіне өзгерістер енгізген жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасын өзгертуге не КЖ/ТҚҚ және ЖҚҚТҚ туралы ІҚ-ға тиісті өзгерістер енгізуге байланысты Брокер Клиентке қызмет көрсету кезеңінде қосымша құжаттарды талап етуге құқылы. Бұл ретте Клиентке жіберілетін қажетті құжаттарды ұсыну туралы сұрау салу тәсілін, сондай-ақ мұндай құжаттарды ұсыну мерзімдері мен тәртібін Брокер дербес айқындайды.

16. Брокердің қосымша тексерулерсіз клиент немесе оның уәкілетті тұлғасы ресімдеген және ұсынған құжаттардың жарамдылығы мен заңдылығына сүйенуге құқығы бар.

17. Брокерге клиент не оның уәкілетті тұлғасы дербес шот ашу үшін ұсынатын құжаттар мен ақпарат толық, өзекті, жарамды және шынайы болуы тиіс. Клиенттің немесе оның уәкілетті тұлғасының толық емес, нақты емес, дұрыс емес ақпарат немесе жарамсыз құжаттарды ұсынуы салдарынан Брокердің қызмет көрсетпеуіне және/немесе Брокердің көрсеткен қызметтерінің теріс нәтижелеріне байланысты жауапкершілік пен тәуекелді Клиент көтереді.

2-тарау. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын жасау

18. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты клиенттің Брокердің интернет-ресурсында орналастырылған брокерлік қызметтерді және номиналды ұстау (қосылу) қызметтерін көрсету туралы үлгілік шарттың талаптарына қосылуы арқылы жасалады. Қосылу электрондық цифрлық қолтаңбаны (ЭЦҚ)/ биометриялық немесе динамикалық сәйкестендіру құралдарын пайдалана отырып, электрондық түрде жүзеге асырылады.

19. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсетудің үлгілік шартын, оған өзгерістерді және (немесе) толықтыруларды брокердің басқару органы бекітеді, ал брокердің тарифтерін Брокердің тиісті органы бекітеді және оның ресми интернет-ресурсында орналастырылады.

20. Банк өзінің барлық клиенттерін Банктің интернет-ресурсында тиісті ақпаратты орналастыру арқылы үлгілік шартқа жоспарланатын өзгерістер және (немесе) толықтырулар туралы олар күшіне енген күнге дейін кемінде күнтізбелік 15 (он бес) күн бұрын хабардар етеді.

21. Өзгерістер енгізу Қазақстан Республикасының қолданыстағы қолданылатын заңнамасына және/немесе уәкілетті органдардың талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қажет болған, өзгерістер енгізу және олардың неғұрлым қысқа мерзімде күшіне енуі Брокердің пікірінше, енгізілетін өзгерістер клиенттерге Брокер алдында қосымша міндеттемелер жүктемеген және жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты шеңберінде клиенттерге қызметтер көрсету талаптарын нашарлатпаған жағдайда қажет болып табылатын жағдайларда, Брокер осы Қағидаларға және Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына Қағидалардың 20-тармағында көрсетілген мерзім өткенге дейін күшіне енетін (оның ішінде осындай өзгерістер жарияланған күні күшіне енетін және клиенттерді осындай өзгерістер енгізу туралы хабардар ететін) өзгерістер енгізуге құқылы.

Тараптар осымен Брокер осы Қағидаларға және осындай өзгерістер жарияланған күннен бастап күшіне ену мерзімі 15 (он бес) күннен аз Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына

өзгерістер енгізген жағдайда, клиенттің бастамасы бойынша жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын біржақты бұзу үшін алдын ала хабарлаудың ең аз мерзімі туралы талап қолданылмайтынына және клиент жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын бұзу күні ретінде тиісті өзгерістердің күшіне ену күнін көрсете отырып, Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын мерзімінен бұрын бұзуға бастамашылық жасауға құқылы. Бұл ретте Брокер тиісті өзгерістер күшіне енгенге дейін клиенттің жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын мерзімді тәртіппен бұзу туралы шешіміне байланысты залалдар, оның ішінде жоғалған пайда, жұмсалған шығыстар, алынбаған кірістер, клиент шеккен өзге де құқықтық және қаржылық салдар үшін жауапты болмайды.

22. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты 18 жасқа толған және толық әрекет қабілеттілігі бар, Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын жеке тұлғалармен жасалады.

Қазақстан Республикасының азаматтары:

«Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы күшіне енген күні Қазақстан Республикасында тұрақты тұрады;

Қазақстан Республикасының аумағында туылған және шет мемлекеттің азаматтығында емес;

«Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасының азаматтығын алды.

23. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын жасасу клиенттің Halyk SuperApp мобильдік қосымшасына, Брокер бекіткен нысан бойынша «Halyk Invest» сервисіне қосылу туралы өтініш беру арқылы жүзеге асырылады. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты клиент Қазақстан Республикасының заңнамасында, АХҚО қағидаларында, Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасының заңында және Банктің ішкі құжаттарында көзделген тексерулерден өткеннен кейін жасалған болып есептеледі.

24. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты номиналды ұстаушының брокерлік қызметтері мен қызметтерді көрсету талаптары мен тәртібін, сондай-ақ тараптардың құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін және бағалы қағаздар нарығындағы тәуекелдерді және Halyk Invest қызметіндегі тәуекелдерді қамтиды.

25. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты Брокердің бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамаға сәйкес электрондық қызметтер көрсету тәртібін қамтиды.

26. Клиенттің жеке тұлғалардың брокерлік қызмет көрсету шартына қосылу туралы өтінішіне қол қоюы келесілерді білдіреді, клиент:

1) осы Қағидалардың мазмұнымен танысты, оның шарттары оған түсінікті және анық, қате түсініктер орын алмайды, сондай-ақ Брокерлік шарт алдау, зорлық-зомбылық, қауіп-қатер әсерінен, сондай-ақ Брокер пайдаланып кеткен, клиент үшін өте ауыр жағдайлардың үйлесуі салдарынан клиентке тиімсіз жасалған мәміле немесе кіріптарлық мәміле болып табылмайды;

2) Қазақстан Республикасы заңнамасының, АХҚО қағидаларының және Брокер таныстырған ішкі құжаттардың талаптарын, оның ішінде FATCA/ЭБДҰ және Қазақстан Республикасында және/немесе Қазақстан Республикасында және/немесе брокерде бекітілген және қолданыста болған, оның ішінде брокер Клиентті саралау және клиенттің қаржылық жай-күйіне мониторинг жүргізу, клиентке білікті инвестор мәртебесін беру рәсімдерін жүргізу кезінде, сондай-ақ жоғарыда көрсетілген рәсімдер шеңберінде дербес ақпаратты жинау және өңдеу кезінде Брокерде бекітілген және қолданыста болатын комплаенс-рәсімдерге қатысты талаптарды орындауға кепілдік береді;

3) өзі туралы, оның ішінде бағалы қағаздар нарығындағы коммерциялық құпияны құрайтын мәліметтерді, клиенттік тапсырыстардың/бұйрықтардың (орталық депозитарий, қор биржасы, кастодиан және т. б.) орындалуын қамтамасыз ететін немесе орындауға қатысатын бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда пруденциалдық нормативтерді есептеу және тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін қалыптастыру мақсаттары үшін Брокердің бас Ұйымына ашуға келісімін береді;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына және Брокердің құжаттарына сәйкес өзі туралы дербес деректерді жинауға және өңдеуге келісім береді;

5) клиент Брокерге жасасуды тапсыратын мәмілелер Банктің қаржы нарығындағы қызметіне әсер ететін шет мемлекеттің қолданыстағы заңнамасы мен заңнамасының талаптарына, оның ішінде Халықаралық экономикалық санкциялар талаптарына сәйкес келетіндігін және оларға клиенттің тиісті клиенттік тапсырыстар мен бұйрықтарды беруіне барлық қажетті рұқсаттар, мақұлдаулар мен келісімдер алынғандығын мәлімдейді және кепілдік береді қаржы құралдарымен мәмілелер жасау;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында инсайдерлік ақпаратты заңсыз пайдалануға және бағалы қағаздар нарығында бағалармен айла-шарғы жасауға тыйым салынғаны туралы хабардар және инсайдерлік ақпаратты заңсыз пайдалану және ол жасаған іс-әрекеттерде бағалы қағаздар нарығындағы бағаларды манипуляциялау белгілерінің жоқтығына, оның ішінде брокерге клиенттік тапсырыстар мен қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға бұйрықтар жіберген кезде дербес бақылауға міндеттенеді;

7) Брокер осы Қағидаларда баяндаған ақпаратпен, оның ішінде клиентке шот ашу процесінде берілген бағалы қағаздар нарығында операцияларды жүзеге асыру кезіндегі тәуекелдер туралы мәліметтермен (осы Қағидаларға 12-қосымшаға сәйкес) танысқанын растайды, көрсетілген ақпараттың мазмұнын, сондай-ақ осындай операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдерді толық түсінеді. Бұл ақпарат Брокердің интернет-ресурсында да қолжетімді.

3-тарау. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты тараптарының міндеттері, құқықтары мен жауапкершілігі

27. Брокердің міндеттері:

1) Halyk Super App мобильді қосымшасында «Halyk Invest» сервисі арқылы өзіне тиесілі қаржы құралдары бойынша табыс алғаны туралы Клиентке хабарлау;

2) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес тарифтердің өзгергені туралы клиентке хабарлау;

3) КЖ/ТҚҚ және ЖҚҚТҚ туралы заңның, банктің қаржы нарығындағы қызметіне әсер ететін шет мемлекеттің заңнамасының, Халықаралық экономикалық санкциялардың талаптарын сақтауды ескере отырып, клиентке брокерлік қызметтер көрсету;

4) клиентке номиналды ұстау қызметтерін көрсету;

5) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында, Қазақстан Республикасының заңнамасында, АХҚО қағидаларында көзделген өзге де міндеттерді жүзеге асыру.

28. Брокердің құқықтары:

1) өз тарифтеріне сәйкес сыйақы алу;

2) клиент жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген міндеттер мен міндеттемелерді орындамаған, клиенттің брокерде ашылған банктік шотында операциялар жасау, брокердің қызметтеріне ақы төлеу үшін ақша жеткіліксіз болған жағдайда, сондай-ақ мынадай негіздер бойынша жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша қызметтер көрсетуді тоқтата тұру:

клиенттің/клиенттің контрагентінің операциялары халықаралық экономикалық санкциялардың қолданысына түседі не халықаралық экономикалық санкциялардан жалтаруға бағытталған деп пайымдауға негіз болған жағдайда;

егер Брокер талап еткен құжаттар/ақпарат ұсынылмаса немесе Брокердің талаптарын қанағаттандырмаса, не Клиенттің тапсырмасы ҚР заңнамасының талаптарына қайшы келсе, не клиент ҚР заңнамасының талаптарын орындаудан жалтарса, не клиент Брокерге сұратылған ақпаратты, құжаттарды ұсынудан бас тартса;

клиенттің брокерге дұрыс емес, анық емес, бұрмаланған, қате, даулы, толық емес ақпаратты ұсынуы, оның ішінде Брокердің клиентке қызмет көрсету, операциялар жүргізу мақсатында Брокерді және оның қызметкерлерін қасақана жаңылыстыру жөніндегі клиенттің іс-әрекеті;

кез келген елдің (мысалы, АҚШ, ЕО, Ұлыбритания және т. б.) немесе халықаралық ұйымның (ФАТФ, БҰҰ және т. б. қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей) юрисдикциясына сәйкес салынған клиентке/клиенттің контрагентіне қатысты санкциялардың болуы, оның ішінде, сондай-ақ Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша шарттар мен іскерлік қатынастар Брокерге шектеулер және (немесе) санкциялар қолдануға әкеп соғуы мүмкін жағдайларда;

егер клиент/клиенттің контрагенті халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұзса;

егер брокер клиенттің/клиенттің контрагентінің халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұзу/айналып өту ниеті туралы білсе;

егер брокер іскерлік ынтымақтастық процесінде клиенттің іскерлік қарым-қатынасы халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұза отырып және/немесе қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнама талаптарын бұза отырып пайдаланылады деп пайымдауға негіз болса;

Халықаралық экономикалық санкциялар бойынша Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамада көзделген;

КЖ/ТҚҚ және ЖҚҚТҚ бойынша Банктің ішкі құжаттарында және рәсімдерінде көзделген;

3) қаржы құралдарымен операцияларды жүзеге асыру кезінде клиенттен қажетті қосымша ақпаратты талап ету;

4) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген тәртіппен сыйақы сомасын, шығыстар сомасын, тұрақсыздық айыбын, клиент төлеуге жататын өзге де сомаларды Клиенттің ақшасын есепке алу үшін ашылған клиенттің банктік шотынан есептен шығару;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында көзделген өзге де құқықтарды іске асыру;

6) тиісті келісімдер, шарттар не үшінші тараптар ресми жариялаған тарифтер негізінде үшінші тараптар мен халықаралық ұйымдар белгілеген комиссиялар мен тарифтерді қолдану. Мұндай мөлшерлемелерді, комиссияларды және тарифтерді қолдану Брокер тарапынан қосымша шешім қабылдауды және клиенттерді хабардар етуді талап етпейді;

7) Егер Брокер клиенттің немесе үшінші тұлғалардың клиенттің шотына қатысты құқыққа қайшы әрекеттеріне және өзге де құқыққа қайшы әрекеттеріне күдіктенсе, Брокер ішкі тергеп-тексеру аяқталғанға дейін, сондай-ақ барлық қажетті шаралар қабылданғанға дейін клиенттің шотын дереу бұғаттауға құқылы. Осы тармақтың жағдайлары нәтижесінде ішкі тергеп-тексеру процесінде Брокер тергеп-тексеру үшін қажетті кез келген растайтын құжаттар мен түсіндірмелерді талап ету құқығын өзіне қалдырады. Егер клиент Брокердің сұрауы бойынша көрсетілген құжаттарды ұсынбаса, Брокер Шарт талаптары мен Қағидаларды бұзғаны үшін клиенттің шотын бұғаттау құқығын өзіне қалдырады;

8) егер клиенттің шоты осы Қағидалардың 28-тармағының 7) тармақшасында көрсетілген жағдайлардың нәтижесінде бұғатталса, Брокер осындай бұғаттау нәтижесінде кез келген жанама, кездейсоқ, тікелей залалдар (жоғалған пайданы, пайданы, сауда залалдарын немесе залалдарды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей) үшін клиент алдында жауап бермейді;

9) клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) алдындағы міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) шоттарына ақша аудару.

29. Клиенттің міндеттері:

1) Брокердің қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға байланысты шығыстарын, сондай-ақ жеке және Шартқа қосымша келісімдермен брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша айқындалатын тәртіппен және шарттарда сыйақыны төлеуге;

2) мәміле бойынша салықтар мен төлемдерді, оның ішінде Брокердің және қызмет көрсететін үшінші тұлғалардың комиссиясының сыйақысын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында белгіленген кез келген төлемдерді қоса алғанда, берілген клиенттік тапсырыстарға/бұйрықтарға сәйкес мәмілелер жасау және олармен операцияларды жүзеге асыру үшін қажетті қаржы құралдарының болуын қамтамасыз етуге;

3) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес Брокерге берілген қаржы құралдарының кез келген төлемдерден, кепілден, өзге де ауыртпалықтан немесе ұстап қалудан бос болуын қамтамасыз етуге;

4) осындай өзгерістер туындаған сәттен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде өзінің сауалнамалық деректерінің өзгергені туралы Банк бөлімшесі арқылы хабарлауға;

5) қаржы құралдарымен мәмілелер жасау және операцияларды жүзеге асыру үшін тиісті түрде ресімделген барлық қажетті құжаттарды уақтылы ұсынуға;

6) Брокердің кінәсінен оның қызметкерлерінің немқұрайлылығы немесе міндеттемелерін қасақана орындамауы салдарынан көрсетілген төлемдер, міндеттемелер, шығыстар немесе залалдар туындаған жағдайларды қоспағанда, жанама немесе тікелей клиентке көрсетілген кез келген қызметке қатысты немесе оның нәтижесінде есептелген кез келген салықтарды не жеке кәсіпкерлерге брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша рұқсат етілген кез келген әрекетті қоса алғанда, Брокерге қандай да бір себеппен шеккен залалдарды, міндеттемелерді немесе шығыстарды өтеуге;

7) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша орындалғандарды брокерден қабылдауға;

8) егер бұл Брокерге осы Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты шеңберінде тиісті клиенттік тапсырыстарды/бұйрықтарды беруге әкеп соқпаса, Брокерді қандай да бір мәміле жасасу бойынша өзіне үшінші тұлға алдында қабылдаған міндеттемелерден босатуға;

9) Брокерде ашылған банктік шотта брокердің клиентке брокерлік қызметтерді, номиналды ұстау қызметтерін, брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген өзге де қызметтерді көрсету және Банктің қызметтеріне ақы төлеу кезінде операцияларды жүргізуі үшін қажетті ақша сомаларының болуын қамтамасыз етуге;

10) өз қызметінде Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі халықаралық экономикалық санкциялар мен ҚР заңнамасының талаптарын сақтауға;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында көзделген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

30. Клиент құқылы:

1) Брокерден Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген міндеттерді орындауды талап етуге;

2) Брокерден өзінің Жеке шотының жай-күйі туралы ақпарат алуға;

3) Брокермен жасалған жеке келісім негізінде Брокерден қосымша қызметтер алуға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында көзделген өзге де құқықтарды іске асыруға құқығы бар.

31. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының тараптары келесілерге жауапты болады:

1) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша міндеттемелер орындалмаған және/немесе тиісінше орындалмаған жағдайда Тараптар Қазақстан Республикасының заңнамасына, АХҚО қағидаларына (егер қолданылса) және жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес жауапты болады;

2) клиенттің кінәсінен туындаған, бірақ олармен шектелмей, сыйақыларды, Брокердің шығыстарын қоса алғанда, жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету туралы шарт бойынша төлемдерді жүзеге асыру мерзімдері бұзылған жағдайда, клиент жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген мөлшерде мерзімі өткен әрбір күнтізбелік күн үшін Брокерге өсімпұл төлейді;

3) өз кінәсі бойынша мәміле жасасуды бұзғаны үшін клиент Брокерге жеке тұлғаға брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген мөлшерде айыппұл, сондай-ақ мәміле жасасуды бұзғаны үшін сауда-саттықты ұйымдастырушының, тауар биржасының ішкі құжаттарында белгіленген барлық айыппұл санкцияларын төлейді. Брокер клиенттің банктік шотынан және/немесе банкте ашылған клиенттің кез келген өзге шотынан тікелей дебеттеу және оларды Брокердің шотына аудару арқылы Брокер төлеген немесе Брокер төлеуге болжанатын айыппұлдардың сомаларын ұстап қалуға құқылы;

4) тұрақсыздық айыбын төлеу туралы талап жәбірленуші тараптың құқығы болып табылады және оны осы Тарап жазбаша нысанда ұсынады.

32. Брокер клиент алдында мыналарға жауапты болмайды:

1) клиенттің жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша міндеттемелерді орындамауының не тиісінше орындамауының нәтижесі болып табылатын, оның ішінде клиенттің өзінің сауалнамалық деректерінің (банк деректемелерінің, сенім білдірілген адамдар өкілеттіктерінің жарамдылығының және басқалардың) өзгергені туралы брокерге хабарламауына/уақтылы хабардар етпеуіне байланысты залалдар;

2) қаржы құралдары эмитенттерінің, сондай-ақ кез келген үшінші тұлғалардың әрекеттері немесе әрекетсіздігі;

3) берілген тапсырыстар бойынша мәмілелерге қызмет көрсететін немесе оларға қатысатын, сондай-ақ клиенттің тапсырыстарын орындайтын немесе клиенттің тапсырыстарын орындауға қатысатын үшінші тұлғалардың әрекеттері немесе әрекетсіздігі;

4) консультациялар, талдаулар, есептер, сауда идеялары, ұсынымдар және жеке немесе оған қосымша келісімдердің жасалған брокерлік қызмет көрсету шарты шеңберінде, сондай-ақ оларды клиенттің немесе клиентпен байланысты тұлғалардың кейіннен қолдануының нәтижесі үшін көрсетілген басқа да қызметтер. Барлық аналитикалық есептер, ұсыныстар мен хабарламалар ақпараттық сипатта болады. Клиент көрсетілген қызметтердің нәтижесін өзінің тәуекеліне және өзінің мүлктік жауапкершілігіне пайдаланады;

5) клиенттік тапсырыстарды мынадай жағдайларда орындамау не тиісінше немесе ішінара орындамау:

тиісті нарықтарда осындай клиенттік Тапсырыстардың орындалуына кедергі келтіретін жағдайдың туындауы;

клиенттің осы Қағидаларда және брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген мәміле жасасу тәртібін, мерзімдері мен шарттарын сақтамауы;

егер бұл қор биржаларының құжаттарында көзделген мәмілелер жасау технологияларына байланысты болса;

6) нарықтық бағалардың, нарықтағы өтімділіктің, эмитенттердің немесе контрагенттердің мәмілелер бойынша төлем қабілеттілігінің немесе Брокер бақыламайтын өзге де шарттардың немесе оқиғалардың өзгеруі салдарынан туындауы мүмкін клиенттің шығындары;

7) егер олар қор биржасының, орталық депозитарийдің, кастодианның, есеп айырысу немесе клирингтік ұйымдардың, орындалатын мәміле бойынша контрагенттің, эмитентінің немесе эмитенттің төлем агентінің, клиенттің шоты бар банктің және т. б. әрекеттерінен немесе әрекетсіздігінен туындаса, өз міндеттемелерін орындамау не тиісінше орындамау;

8) Байланыс құралдарының кез келген техникалық проблемалары (жұмысын тоқтату немесе тоқтата тұру немесе кез келген өзге де іркілістер);

9) клиент қабылдаған шешімдер, оның ішінде брокерден алынған ақпарат негізінде;

10) егер ол еңсерілмейтін күш мән-жайларының басталуынан туындаса, жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының кез келген орындалмауы немесе тиісінше орындалмауы.

33. Клиенттік тапсырысты/бұйрықты Брокер орындағаннан кейін оның күшін жою мүмкін емес және Клиент Брокерге, сондай-ақ үшінші тұлғалардың комиссияларына комиссиялық сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені сақтайды.

34. Клиент жасалған мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда Брокердің бұл туралы сауда-саттықты ұйымдастырушыға, мәмілеге қатысушыларға және өзге де мүдделі тұлғаларға жария түрде хабарлауға құқығы бар.

4-тарау. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын бұзу рәсімдері

35. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты, егер оларда өзгеше көзделмесе, мынадай негіздер бойынша мерзімінен бұрын бұзылуы мүмкін:

1) Тараптардың бірі брокерлік қызмет көрсету шартынан басқа Тарапты бұзудың болжамды күніне дейін кемінде күнтізбелік 30 күн бұрын жазбаша хабардар ету жолымен бас тартқан кезде;

2) Тараптардың жазбаша бекітілген өзара келісімі бойынша;

3) Брокерлік қызметті жүзеге асыруға Брокер лицензиясының қолданылуы тоқтатыла тұрған немесе кері қайтарып алынған жағдайда;

4) Брокер заңды тұлға ретінде таратылған жағдайда;

5) Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының талаптарына сәйкес форс-мажорлық жағдайларға байланысты;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында, жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген өзге де негіздер бойынша.

36. Брокер келесі жағдайларда Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын орындаудан біржақты тәртіппен бас тартуға құқылы:

1) ынтымақтастық процесінде іскерлік қатынастарды Клиент Халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұза отырып және/немесе қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға және/немесе халықаралық экономикалық санкцияларды бұза/айналып өтуге қарсы іс-қимыл туралы заңнама талаптарын бұза отырып пайдаланады деген күдік туындаса;

2) Клиенттің банктік шоттары бойынша барлық операциялардың тоқтатылуы;

3) кез келген елдің (мысалы, АҚШ, ЕО, Ұлыбритания және т. б.) юрисдикциясына сәйкес салынған клиентке қатысты санкциялардың болуы, оның ішінде жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша шарттар мен іскерлік қатынастар брокерге шектеулер және (немесе) санкциялар қолдануға әкеп соғуы мүмкін жағдайларда;

4) Егер клиент Халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұзса;

5) Егер Брокер клиенттің Халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұзу/айналып өту ниеті туралы білсе;

6) Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға, халықаралық экономикалық санкцияларға қарсы іс-қимыл туралы заңнамада көзделген;

7) Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Брокердің ішкі құжаттарында және рәсімдерінде көзделген.

37. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын бұзу «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында ұсынылған «Halyk Invest» сервисінің ішінде жабу процесін бастау арқылы жасалуы мүмкін.

38. Қаржылық құралдармен жасалған барлық мәмілелер бойынша есеп айырысудан, банктік шоттан ақша шығарудан, сондай-ақ Брокердің комиссияларын есептен шығарудан кейін Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын бұзу мүмкін болады.

39. Қаржы құралдарын аудару мақсатында клиент брокерге клиенттің активтері аударылуы тиіс шоттардың (жаңа брокердің, номиналды ұстаушының, тіркеушінің және/немесе банктің) деректемелерін көрсететін тиісті бұйрықты ұсынады.

40. Есеп айырысу әлі жүргізілмеген мәмілелер болған жағдайда, клиент барлық есеп айырысуларды күтуі керек, егер бар болса, ашық позицияларды жауып, ақшаны одан әрі шығарып алуы керек.

41. Клиенттің ақшасын қайтаруды Брокердің сыйақы сомаларын және Брокерлік қызмет көрсету шартын орындау бойынша өзі шеккен шығыстарды, сондай-ақ айыппұл санкцияларының, тұрақсыздық айыбының сомаларын және клиенттің бағалы қағаздары мен ақшасын жаңа Брокерден, номиналды ұстаушыдан, тіркеушіден және/немесе банктен оның шотына аудару кезінде Брокер шеккен кез келген шығыстарды шегере отырып, Брокер жүзеге асырады.

42. Клиенттің шотында ақша болмаған жағдайда Брокер брокердің сыйақы сомасын төлеу үшін клиентке шот береді немесе клиентке осындай төлемді жүзеге асыру қажеттігі туралы хабарлама жібереді.

43. Егер клиент Брокерге өзінің ақшасы мен активтерін аудару туралы бұйрық бермесе, тараптардың брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша барлық құқықтары мен міндеттері клиенттің активтері мен ақшасын есептен шығару/аудару және оның жеке шотын жабу сәтіне дейін жарамды болып саналады.

3- бөлім. Брокерлік қызмет

1-тарау. Брокерлік қызмет көрсету

44. Брокерлік қызметтер деп Брокердің тапсырысы бойынша, клиенттің есебінен және мүддесі үшін, клиент берген және Брокердің орындауына қабылданған клиенттік тапсырыстар/бұйрықтар негізінде бағалы қағаздар нарығында қаржы құралдарымен мәмілелер жасау жөніндегі қызметтер түсініледі.

45. Брокер клиенттерге жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты негізінде бағалы қағаздар нарығында брокерлік және номиналды ұстау қызметтерін көрсетеді.

46. Қосымша Брокер, егер бұл клиентпен жасалған Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделсе, мынадай қызмет көрсетеді:

- 1) клиентке инвестициялық шешімдер қабылдау үшін қажетті ақпаратты беру бойынша;
- 2) өзге де ақпараттық және консультациялық қызметтерді көрсетеді.

47. Брокер өз клиенттеріне қаржы құралдарына салынған инвестициялардың табыстылығы мен қайтарымдылығына кепілдік бермейді және клиенттердің операциялары мен мәмілелерінің, оның ішінде Брокердің ұсынымдары бойынша жүзеге асырылатын және жасалатын операциялар мен мәмілелердің нәтижелері үшін жауап бермейді.

48. Брокерлік қызметті жүзеге асыру шеңберінде Брокердің Брокерді есепке алу жүйесіндегі дербес шоттардағы өз клиенттерінің ақшасын өз мүддесі үшін немесе үшінші тұлғалардың мүддесі үшін қарыз түрінде тартуға құқығы жоқ.

49. Брокердің брокерлік қызметтерді және номиналды ұстау қызметтерін көрсету тәртібі осы Қағидалармен, ішкі құжаттармен, Қазақстан Республикасының заңнамасымен, сондай-ақ қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға және тіркеуге қатысатын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылардың және банктердің ішкі құжаттарымен реттеледі.

50. Брокер біржақты тәртіппен осы Қағидаларға өзгерістер, толықтырулар енгізуге, сондай-ақ брокерлік қызмет көрсету, номиналды ұстау қызметтерін көрсету кезінде пайдаланылатын жеке тұлғаларға, өтініштерге, құжаттардың өзге де нысандарына брокерлік қызмет көрсету шартының үлгілік нысанына өзгерістер енгізуге және оларды интернетке осындай түзетулерді Брокердің ресурсында жариялау жолымен немесе олар туралы Клиентті Брокердің қалауы бойынша өзге де тәсілдермен хабардар ете отырып (оның ішінде қағидаларды жаңа редакцияда) клиенттерге танысу үшін ұсынуға құқылы.

2-тарау. «Halyk Invest» сервисі арқылы электрондық қызметтерді ұсыну тәртібі

51. Клиентке Брокердің мобильді қосымшасында «Halyk Invest» сервисіне қол жеткізуді ұсыну тәртібі ішкі құжаттармен және жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартымен реттеледі.

52. «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында «Halyk Invest» сервисі арқылы электрондық клиенттік тапсырыстарды беру мынадай түрде жүзеге асырылады:

1) клиент «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында онбордингтің стандартты рәсімінен өтеді, бұдан әрі «Halyk Invest» сервисіне өтеді;

2) шотты ашу үшін клиентке жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын жасасу қажет, КҮС рәсімін өткен жағдайда Брокер клиентке 1-ден 3 жұмыс күніне дейін «инвестициялар» нысаналы мақсатымен 5 валютада ағымдағы шот (банк шоты) ашады. Нысаналы мақсаттағы мониторинг жүйелік деңгейде орындалады;

3) дербес шотты толтыру клиенттің «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да ашылған кез келген басқа банктік шотынан аудару жолымен мүмкін болады;

4) бағалы қағаздарды сатып алуды/сатуды жүзеге асыру үшін клиентке компанияның атауын, лоттардың бағасы мен санын қамтитын электрондық тапсырыс нысанын толтыру қажет, ағымдағы шотты мәмілелер жасауға бұйрық алған сәттен бастап Брокер бұғаттайтын және мәмілелер бойынша, оның ішінде клирингтік ұйымның қаржы құралдарымен клирингтік қызметті жүзеге асыруы үшін міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету болып табылатын тиісті валютада қажетті ақша сомасымен қамтамасыз ету;

5) БҚ сатуға арналған лимит 50 мың АҚШ доллары (баламасында);

б) сервисте клиент тапсырыстың орындалғаны және орындалмағаны туралы хабарлама алады, бір жылдағы өз операциялары туралы есеп ала алады.

53. Брокер өзіне тәуелді емес «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасындағы кез келген техникалық ақаулар (жұмысты тоқтату немесе тоқтата тұру немесе кез келген ақаулар) үшін жауап бермейді. Брокер өз қалауы бойынша кез келген уақытта клиенттің үшінші тұлғалардың рұқсатсыз қол жеткізуі туралы күдіктері болған кезде немесе клиенттің «Halyk SuperApp» мобильдік қосымшасын пайдалана отырып жасайтын әрекеттері осы қағидалардың, сауда-саттықты ұйымдастырушының құжаттарының немесе Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, сондай-ақ клиентті бұл туралы алдын ала хабардар ете отырып, сервисті үздіксіз пайдалануды қамтамасыз ету үшін Брокер қоятын талаптар мен шектеулерге сәйкес келмесе немесе сәйкес келмеуіне әкеп соғуы мүмкін болса, Клиенттің сервиске қол жеткізуін тоқтата тұруға немесе тоқтатуға құқылы. Бұл хабарлама клиентке Брокердің қалауы бойынша кез келген тәсілмен, соның ішінде, бірақ онымен шектелмей, хабарламаны клиенттің электрондық поштасына және телефон арқылы ауызша хабарламау арқылы жіберілуі мүмкін.

54. Клиент брокердің Halyk Invest сервисі арқылы қолжетімді қызметтер мен қаржы құралдарының тізбесін дербес айқындайтынын түсінеді және келіседі. Бұл тізім қол жетімді қызметтер мен қашықтан қол жетімді емес қаржы құралдарының тізімінен едәуір аз болуы мүмкін.

55. Halyk Invest сервисінің «Статистика» бөліміндегі бағалы қағаздармен операциялар бойынша пайда/залалды есептеу әдістемесі FIFO әдісін қолдануға негізделген (ағылш. - First In, first Out), ол «бірінші сатып алынған - бірінші сатылған»деп аударылады. Брокер бұл әдісті бағалы қағаздармен операциялар бойынша пайданы/залалды есептеу үшін пайдаланады. FIFO әдісі қаржылық нәтижені есептеу үшін бағалы қағаздар хронологиялық түрде есептелетінін білдіреді.

Сатылған бағалы қағаздардың құнын анықтау. Сатылған бағалы қағаздардың құны оларды сатып алу тәртібімен анықталады. Яғни, бұрын сатып алынған бағалы қағаздар бірінші болып «сатылады».

Пайда/шығынды есептеу. Әрбір сатылған бағалы қағаз үшін сату бағасы мен FIFO сатып алу бағасы арасындағы айырмаға негізделген пайда немесе шығын есептеледі.

Halyk Invest қызметіндегі «сатылған бағалы қағаздар» бөліміндегі пайда/шығынды есептеу. Есептеу дербес шот ашылған күннен бастап сол бағалы қағаздың барлық алдыңғы сатып алуларын ескере отырып, сатудың әрбір операциясы бойынша жүргізіледі.

Қаржылық нәтиже формула бойынша анықталады:

Қаржылық нәтиже = (сату бағасы - сатып алу бағасы) * сатылған қағаздар саны. Егер сату бағасы сатып алу бағасынан жоғары болса-пайда, егер төмен болса - шығын.

Halyk Invest қызметінде «Статистика» бөлімінде деректерді көрсетудің екі режимі бар:

1) соңғы 30 күндегі кезең;

2) соңғы 12 айдағы кезең.

Маңызды:

1) таңдалған кезеңде Клиент таңдалған кезеңде іс жүзінде жасалған сату бойынша мәмілелерді ғана көреді;

2) бұл ретте пайда/залалды есептеу шоттың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде осы қағаздың барлық алдыңғы сатып алуларын ескереді;

3) есептеулер ақпараттық сипатта болады және нарықтық жағдайға және мәмілелер жасасудың нақты уақытына байланысты болады.

Қосымшада қол жетімді мерзімге қарағанда ұзақ мерзімге деректерді алу үшін клиент кеңейтілген ақпарат алу үшін Брокеридж басқармасына сұрау жібере алады.

56. Клиенттің талабы бойынша Брокер белгілі бір кезең үшін осы Қағидалардың бекітілген нысандарына сәйкес тиісті есепті ұсына алады. Белгілі бір кезең үшін есепті ұсыну мерзімі Брокер клиенттен пошта/ телефон қоңырауы/ Банк бөлімшесіне жүгіну арқылы сұрау салуды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күніне дейін құрайды. Клиент есеп клиентке жіберілген күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Брокерге жазбаша қарсылық жолдау арқылы есепте берілген ақпаратпен өзінің келіспейтінін білдіре алады. Егер клиент көрсетілген мерзім ішінде Брокерге жазбаша қарсылық жібермеген жағдайда, есепті клиент ескертусіз қабылдады деп есептеледі және клиент алынған есепте көрсетілген барлық позициялар бойынша өзінің толық келісімін білдіреді.

Клиент қарсылықты электрондық поштадан электронды түрде жібере алады немесе жеке өзі жазбаша түрде Банкке қарсылық білдіре алады.

57. Брокер клиенттің портфелінде қаржы құралдары болмаған кезде есепті кезеңнің соңына үзінді көшірме беруден бас тартады.

3-тарау. Клиенттік тапсырыстарды қабылдау

58. Брокер клиенттің электрондық және қолма-қол тапсырыстарын орындауға Брокер қабылдаған тапсырыстардың негізінде клиенттің қаржы құралдарымен мәмілелер жасайды.

59. Электрондық тапсырыстар «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында ұсынылған «Halyk Invest» сервисі арқылы Биржаның сауда сағаттарында онлайн қабылданады.

60. Клиенттік тапсырыста келесі мәліметтер бар:

1) осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралдарымен мәміленің түрін көрсету;

2) мүдделерінде қаржы құралдарымен мәміле жасау болжанатын клиент туралы мәліметтер:

- жеке тұлға үшін:

- тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда);

- жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі немесе жеке сәйкестендіру нөмірі;

3) мәміле осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралдарына берілген эмитенттің атауы, қаржы құралының түрі, қаржы құралының коды немесе халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN коды) (өтініш беру мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талаптар құқықтарына қатысты - талап ету құқықтарының сәйкестендіргіші);

4) сатып алуға немесе сатуға жататын қаржы құралдарының саны, қаржы құралдарын сатып алу немесе сату бағасы, сондай-ақ мәмілені тиісінше жасау үшін қажетті мәліметтер;

5) клиенттік тапсырыс түрін көрсету:

- лимиттік тапсырыс – келісілген баға бойынша қаржы құралдарын сатып алуға (сатуға);

- нарықтық тапсырыс – қаржы құралдарын нарықтық бағамен сатып алуға (сатуға);

6) клиенттік тапсырыстың қолданылу мерзімі ағымдағы сауда сессиясының соңына дейін;

7) клиенттік тапсырысты қабылдау күні мен уақыты (сағат және минут форматында);

8) осы клиенттік тапсырысты қабылдаған Брокер қызметкерінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса);

9) Осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралдарымен мәміле жасау туралы ұсынымның болуы туралы мәліметтер;

10) Брокердің ішкі құжаттарында белгіленген деректемелер. Осы тармақтың 8) және 9) тармақшаларында санамаланған деректемелер, егер клиент Брокердің электрондық қызметтер көрсетуі шеңберінде клиенттік тапсырысты ұсынған жағдайда көрсетілмейді.

61. Клиенттік тапсырыс нысаны және Клиент Брокерге ұсынуға жататын клиенттік тапсырыс даналарының саны Брокердің ішкі құжаттарымен белгіленеді. Егер Қағидада өзгеше көзделмесе, клиенттік тапсырысқа клиент немесе оның өкілі қол қояды.

62. Қағаз нұсқасындағы тапсырыстар ұйымдастырылған нарықта да, ұйымдастырылмаған нарықта да орындалуы тиіс.

63. Клиенттік тапсырыс Брокер бекіткен нысан бойынша ресімделеді, оған клиент немесе оның уәкілетті тұлғасы қол қояды.

64. Тапсырыстар мен бұйрықтар Брокердің есеп жүйесінде тиісті журналда тіркеу және орындау үшін Брокерге беріледі.

65. Клиенттік тапсырысты/ бұйрықты беру кезінде Брокер клиенттің жеке басын, оның дербес шотында осы түрдегі және мөлшердегі бағалы қағаздардың болуын тексереді. Сондай-ақ, клиенттің бағалы қағаздарының әртүрлі міндеттемелермен ауыртпалығын тексереді (жеке шотты бұғаттау және т.б.). Сатып алу/ сату операцияларын жүргізу кезінде мәмілеге қажетті клиенттің активтерінің болуы тексеріледі.

66. Барлық келіп түскен клиенттік тапсырыстар Брокердің есепке алу жүйесінде және Брокердің ішкі есепке алу журналдарында тіркелуі тиіс.

67. Клиенттік тапсырысты орындау мақсатында клиент өзінің ағымдағы шотын мәміле бойынша есеп айырысулар өтетін валютада қажетті ақша сомасымен қамтамасыз етеді. Бұл ретте клиенттің шотындағы ақшаны мәмілелер жасауға бұйрық алған сәттен бастап Брокер бұғаттайды және мәмілелер бойынша, оның ішінде клирингтік ұйымның қаржы құралдарымен клирингтік қызметті жүзеге асыруы үшін міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету болып табылады. Ақшаны пайдалану шарттары жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделеді.

68. Клиенттік тапсырысты алған кезде Брокер клиенттік тапсырысқа қол қойған тұлғаның өкілеттіктерін тексереді, оның ішінде: тапсырысты растау кезінде клиент енгізген бір реттік (біржолғы) кодтың Брокер жүйесінде жасалған бір реттік (біржолғы) кодқа сәйкестігі тұрғысынан салыстыруды жүзеге асырады.

69. Егер жекелеген клиенттердің клиенттік тапсырыстарына қатысты жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында өзгеше көзделмесе, клиенттік тапсырыстар оларды қабылдаудың хронологиялық тәртібімен орындалуы тиіс.

70. Сауда-саттықта бағалы қағаздармен мәмілелер жасасу және осындай мәмілелерді орындау тәртібін айқындайтын бағалы қағаздармен биржалық сауда-саттық қағидаларында, әдетте, берілген клиенттік тапсырыстар негізінде сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесінде қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу сауда күні ішінде жүзеге асырылатыны анықталды.

71. Брокер мына жағдайларда клиенттік тапсырысты орындауға қабылдамайды:

1) клиенттік тапсырыстың мазмұны Қазақстан Республикасының заңнамасына және жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына қайшы келген жағдайда;

2) клиенттің ақшасы немесе қаржы құралдарының саны жеткіліксіз болған кезде;

3) клиенттік тапсырыс нысанының брокердің ішкі құжатында белгіленген үлгілік нысанға сәйкес келмеуі;

4) клиенттік тапсырыс деректемелерінің дербес шоттың деректемелеріне сәйкес келмеуі немесе бұйрықта қателіктердің, түзетулердің болуы немесе операцияны жүргізу үшін барлық қажетті ақпараттың болмауы;

5) клиенттің дербес шоты бұғатталған кезде;

6) осы Қағидаларда, Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында, Брокердің ішкі құжаттарында немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда.

72. Егер клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын мәміленің шарттары «Бағалы қағаздар нарығы туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 56-бабында белгіленген шарттарға сәйкес келген жағдайда, Брокер клиенттен осындай мәмілені жүргізуге ниетін растауды сұратады, клиенттің тапсырысын Брокер қабылдайды және KASE/KASE-ден тыс жерге қояды. Бұл ретте, Брокер бір мезгілде клиентке осы мәмілеге қатысты шектеулер мен ерекше шарттар туралы хабарлама жібереді. Брокер осы хабарламаның көшірмесін уәкілетті органға жібереді.

73. Егер Брокер клиенттік тапсырысты орындауға қабылдаса, ол клиентке клиенттік тапсырысты орындамау себептерін көрсете отырып, еркін нысанда жасалған хабарламаны пошта арқылы және/немесе қолма-қол және/немесе электрондық поштамен және/немесе байланыстың өзге де түрлерімен Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген тәртіппен және шарттарда жібереді.

74. Клиенттік тапсырысты қағаз жеткізгіште тіркеуді және қабылдауды растау клиенттік тапсырыстағы Брокердің тиісті белгісі болып табылады.

75. Клиенттің іс-әрекеттерінде немесе операцияларында күдік белгілері анықталған кезде Брокеридж Басқармасының жауапты қызметкері бұл туралы Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасауға бағытталған шараларды қабылдау мақсатында Банкте белгіленген рәсімдерге сәйкес Комплаенс бақылау департаментіне электрондық пошта арқылы хабарлайды. Комплаенс бақылау департаментінен хабарлама алғанға дейін клиенттің операциясын жүргізу жүзеге асырылмайды.

4-тарау. Мәмілелер бойынша есеп айырысу тәртібі

76. T0 схемасы бойынша есептеулер:

T0 есеп айырысу коды деп тараптардың міндеттемелері мәміле жасалған күні орындалатын есеп айырысу түрі түсініледі, тапсырысты беру кезінде толық қамтамасыз етудің болуын міндетті түрде тексереді.

74. Тапсырысты Halyk Invest сервисі арқылы берген кезде автоматты тексеру жүзеге асырылады:

- 1) сатып алу кезінде – клиенттің шотында жеткілікті ақшаның болуы;
- 2) сату кезінде – тапсырыс көлеміне сәйкес келетін қаржы құралдарының болуы;
- 3) мәмілелер үшін комиссия алу үшін ақшаның болуы.

Толық қамтамасыз етумен T0 мәмілелері бойынша барлық есеп айырысулар Банктің операциялық күнінің соңына дейін жүргізіледі.

Есептеулер аяқталғанға дейін:

- сатып алу кезінде – тиісті ақша сомасы бұғатталады;
- сату кезінде – қаржы құралдары бұғатталады.

Есептеулер жүргізілгеннен кейін:

- сатып алу кезінде – клиентке қаржы құралдары есепке алынады;
- сату кезінде – клиентке ақша аударылады;
- пайдаланылмаған ақша қалдықтары немесе қаржы құралдары болған кезде сервис автоматты түрде бұғаттан шығарылады.

Клиент Halyk Invest сервисінде бұрын берілген тапсырыстың күшін жоюға тапсырыс берген жағдайда:

- жасалған мәміленің күшін жою – мүмкін емес;
- егер орындау ішінара болса – тапсырыстың орындалмаған бөлігі ғана жойылады, ал қалған активтер (ақша немесе қаржы құралдары) есеп айырысу аяқталғанға дейін бұғатталады.

78. T + 1 схемасы бойынша есеп айырысулар: бұл есеп айырысу тәртібі, оның ішінде халықаралық сауда алаңдарында сатылатын шетелдік қаржы құралдарымен операцияларға қолданылады және есеп айырысулар мәміле жасалған күннен кейінгі келесі жұмыс күні жүргізілетінін білдіреді.

Сатып алу кезінде:

- клиенттің ақшасы есеп айырысу күніне дейін тапсырыс беру және мәміле жасау кезінде бұғатталады;
- қаржы құралдары клиенттің дербес шотына келесі жұмыс күні есептеледі (T+1).

Сату кезінде:

- есеп айырысу күніне дейін мәміле жасалған кезде қаржы құралдары бұғатталады;
- ақша клиентке келесі жұмыс күні есептеледі (T+1).

79. Halyk Invest қызметі арқылы тапсырыс берген кезде жүйе толық қамтамасыз етуді автоматты түрде тексереді:

- сатып алу кезінде – жеткілікті ақшаның болуы;
- сату кезінде – қаржы құралдары активтерінің жеткіліктілігі.
- мәмілелерге комиссия алу үшін ақшаның болуы.

80. Егер Клиент Halyk Invest сервисі арқылы бұрын берілген тапсырыстың күшін жоюды бастаса:

- жасалған мәміленің күшін жою – мүмкін емес;
- егер орындау ішінара болса – тапсырыстың орындалмаған бөлігі ғана жойылады, ал қалған активтер (ақша немесе қаржы құралдары) есеп айырысу аяқталғанға дейін бұғатталады.

81. T+2 схемасы бойынша есеп айырысулар: бұл есеп айырысу тәртібі, оның ішінде халықаралық сауда алаңдарында сатылатын шетелдік қаржы құралдарымен операцияларға қолданылады және есеп айырысулар мәміле жасалған күннен кейін екі жұмыс күнінен кейін жүргізілетінін білдіреді:

- 1) T – биржада мәміле жасалған күн;
- 2) T+2 – мәміле бойынша тараптардың міндеттемелері орындалатын есеп айырысу күні.

Сатып алу кезінде:

- клиенттің ақшасы есеп айырысу күніне дейін тапсырыс беру және мәміле жасау кезінде бұғатталады;

- қаржы құралдары клиенттің дербес шотына екі жұмыс күнінен кейін аударылады (T+2).

Сату кезінде:

- есеп айырысу күніне дейін мәміле жасалған кезде қаржы құралдары бұғатталады;

- ақша Клиентке екі жұмыс күнінен кейін есептеледі (T+2).

82. Halyk Invest қызметі арқылы тапсырыс берген кезде жүйе толық қамтамасыз етуді автоматты түрде тексереді:

- сатып алу кезінде – жеткілікті ақшаның болуы;

- сату кезінде - қаржы құралдары активтерінің жеткіліктілігі.

- мәмілелерге комиссия алу үшін ақшаның болуы.

83. Есеп айырысу күніне дейін (T+2) ақша (сатып алу кезінде) немесе қаржы құралдары (сату кезінде) есеп айырысу сәтіне дейін бұғатталады.

Есептеулер аяқталғаннан кейін:

- Сатып алудан сатып алынған қаржы құралдары клиентке есептеледі;

- немесе сатудан ақша түседі.

84. Егер Клиент Halyk Invest сервисі арқылы бұрын берілген тапсырыстың күшін жоюды бастаса:

- жасалған мәміленің күшін жою – мүмкін емес;

- егер орындау ішінара болса – тапсырыстың орындалмаған бөлігі ғана жойылады, ал қалған активтер (ақша немесе қаржы құралдары) есеп айырысу аяқталғанға дейін бұғатталады.

85. AIX биржасындағы сауда тапсырыстарын өңдеу логикасы

AIX биржасында сауда тапсырыстарын өңдеу кезінде клиенттің өзімен (Self-Trade Prevention) мәмілелер жасасуына жол бермеу тетігі қолданылады.

Егер белгілі бір бағалы қағаз бойынша клиенттің сатып алуға не сатуға белсенді сауда тапсырысы болса, оны орындау, күшін жою немесе қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін сол бағалы қағаз бойынша қарсы сауда тапсырысын беруге жол берілмейді.

Осылайша, бағалы қағаздарды сатып алуға белсенді сауда тапсырысы болған кезде Клиент сол бағалы қағазды сатуға сауда тапсырысын, ал сатуға белсенді сауда тапсырысы болған жағдайда сол бағалы қағазды сатып алуға сауда тапсырысын орналастыра алмайды.

Қарсы сауда тапсырысын орналастыруға әрекет жасалған жағдайда мұндай тапсырыс қолданылатын сауда тапсырыстарын өңдеу тетігіне сәйкес қабылданбайды.

5-тарау. Клиенттік тапсырыстарды орындау

86. Клиенттік тапсырыстар оларды қабылдаудың және Брокердің есеп жүйесінде тіркеудің хронологиялық тәртібімен немесе бағалы қағаздардың белгілі бір түрін орналастыру үшін белгіленген тәртіппен орындалуы тиіс.

87. Клиенттік тапсырыс бір жұмыс күні ішінде, сондай-ақ оны орындауға тартылған үшінші тараптардың операциялық сағаттары ескеріле отырып орындалуы тиіс.

88. Егер тапсырысты орындау барысында оның талаптарын өзгерту қажеттілігі туындаса, Брокер өз іс-әрекетін клиентпен келісуге міндетті.

89. Клиенттік тапсырысты орындау кезінде мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Брокер клиенттің мүдделерінің өз мүдделерінен басымдығын негізге ала отырып, қаржы құралдарымен мәміле жасайды.

90. Брокердің қаржы құралдарымен мәмілесі ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында жасалады.

91. Брокер осы мәмілені жасасу кезінде сауда-саттықты тиісті ұйымдастырушының сауда-саттық жүйесінде тіркелген ұқсас қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу үшін қарсы тапсырыстардың (ұсыныстардың) ең жақсы бағасынан төмен баға берілген қаржы құралымен мәміле жасамайды, бұл ретте қарсы тапсырыстардың (ұсыныстардың) ең жақсы бағасынан ең нашар баға деп мыналар түсініледі:

1) брокер қаржы құралдарын сатқан кезде – ұқсас қаржы құралдарын сатып алудың ең жоғары (ең жақсы) бағасынан төмен баға;

2) брокер қаржы құралдарын сатып алған кезде – ұқсас қаржы құралдарын сатудың ең төменгі (ең жақсы) бағасынан жоғары баға.

92. Қаржы құралдарымен мәміле жасау кезінде Брокер клиенттік тапсырысты жақсы орындау үшін барлық күш-жігерін салады. Қаржы құралдарымен осындай мәміле туралы мәліметтер осы мәмілені жасау тапсырылған Брокердің атауын көрсете отырып, Брокердің ішкі есепке алу журналында көрсетіледі.

93. Орталық депозитарийден, AIX CSD, кастодианнан жүзеге асырылған операция туралы растауды алғаннан кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей Брокер клиенттік Тапсырыстың орындалуы/орындалмағаны туралы есеп қалыптастырады. Электрондық түрде мобильді қосымшада ұсынылған «Halyk Invest» қызметінде Клиент есепті «Тарих» бөліміндегі «Операциялар» қосымша бетінде көре алады.

94. Тапсырыстар бөлінеді:

1) бағыт бойынша:

- сатуға – Клиент қаржы құралдарын сатуға берген тапсырыстар;
- сатып алуға – Клиенттің қаржы құралдарын сатып алуға берген тапсырыстары;

2) мәртебесі бойынша:

а) қабылданған:

- орындалды;
- толық орындалды;
- ішінара орындалды;

б) орындалмаған:

- жарамдылық мерзімі өткен (қажетті бағамен қарсы тапсырыс болған жоқ);

в) жойылған:

- клиент;
- биржалармен;
- брокер (оның ішінде халықаралық);

г) қабылданбаған:

- биржалармен;
- брокермен (оның ішінде халықаралық);

3) түрі бойынша:

- лимиттік – қаржы құралдарының бағасы мен санын көрсете отырып, қаржы құралдарының кірістілігі мен санын көрсете отырып, борыштық құралдар бойынша;

- нарықтық – тек қаржы құралдарының санын көрсете отырып және бағасын көрсетпей.

Нарықтық тапсырыстарды беру дегеніміз, оларды ұсынған клиенттер орындау кезінде нарықтағы ең жақсы бағамен мәмілелер жасауға дайын. Бұл жағдайда нақты орындау бағасы нарықтық жағдайларға байланысты өзгеруі мүмкін).

95. Тапсырыстарды беру, жою және қабылдамау.

Шектік тапсырысты беру клиенттің тапсырыста көрсетілген баға бойынша мәмілелер жасауға дайын екендігін білдіреді немесе:

- тапсырыста көрсетілгеннен төмен емес бағамен сату кезінде;
- тапсырыста көрсетілгенге тең немесе одан жоғары емес бағамен сатып алу кезінде.

Тапсырысты беру оны Биржаның қабылдауына кепілдік бермейді және оны қабылдамау мүмкіндігін болжайды. Клиент берген тапсырысты, егер оны биржа немесе брокер (оның ішінде халықаралық) қабылдаса, қанағаттандыру мүмкін емес.

Клиент берілген тапсырысты сауда сессиясы ішінде ол толық орындалған және мәртебесі өзгерген (бағалы қағаздар портфелінде көрсетілген) сәтке дейін жоюға құқылы. Тапсырыстың жарамдылық мерзімі – бір сауда күні. Сауда-саттық сессиясы аяқталғаннан кейін биржа ішінара орындалған тапсырыстар бойынша барлық орындалмаған тапсырыстар мен қалдықтарды жояды. Биржада жасалған мәмілені жою мүмкін емес.

96. Сауда-саттықты өткізу кезінде тапсырыстарды қабылдау және баға ұсыныстарын қалыптастыру (биржалық стакан). Биржалық «стакан» деп аталатын баға ұсыныстары – бұл биржада сауда-саттыққа қатысушылар орналастырған қанағаттандырылмаған лимиттік тапсырыстардың кестесі. Ол белгілі бір қаржы құралына ағымдағы сұраныс пен ұсынысты

көрсетеді. Шыны сатып алу-сату тапсырыстарын бағамен реттелген және бір бағаның ішінде жеткізу уақыты бойынша көрсетеді. «Стакандағы» баға ұсыныстары көптеген нарықтық жағдайларға байланысты өзгеруі мүмкін.

Қанағаттандырылмаған тапсырыстар бағаның жоғарыдан төменге қарай төмендеу ретімен бағаланады. Сату тапсырыстары қызыл түспен, сатып алу үшін жасыл түспен белгіленген. Тең бағамен тапсырыстар оларды берудің хронологиялық тәртібімен кезекке қойылады және бұрын бірдей бағамен берілген тапсырыс бірінші болып қанағаттандырылады.

Тапсырыстарды қанағаттандыру бағыт бойынша қарама-қарсы (қарсы) тапсырыс бірдей бағамен болған кезде орын алады.

Ішінара қанағаттандырылмаған тапсырыстар қанағаттандырылмаған тапсырыстардың тиісті кезектерінде қалады.

Бұрын енгізілген тапсырыстың күшін жою оны жою арқылы жүзеге асырылады. Барлық жағдайларда күшін жоюға тек осы тапсырыстың сауда-саттық барысында қанағаттандырылмаған көлемінде ғана жол беріледі.

97. Лимитті тапсырыстар.

Лимитті тапсырыс беру кезінде Клиент келесі параметрлерді көрсетеді:

- бір қаржы құралының бағасы;
 - сатып алынатын (немесе сатылатын) қаржы құралдарының саны.
- Баға мен мөлшерді көрсеткеннен кейін:
- тапсырыс нысанында тапсырыс сомасы көрсетіледі;
 - комиссия сомасы.

Лимиттік тапсырыс бойынша мәмілені жасасу тапсырыстардың бағыты бойынша қарама-қарсы (қарсы) болған кезде жүзеге асырылады:

- Тапсырыс беруші тапсырыста көрсеткен баға бойынша;
- немесе клиент үшін неғұрлым қолайлы бағамен;
- сату кезінде – жоғары,
- сатып алу кезінде – төмен.

Егер Тапсырыс бойынша сауда сессиясы барысында мәміле жасалмаса, тапсырыстың қолданылу мерзімінің аяқталуына байланысты биржалар тапсырысты сауда күні аяқталғаннан кейін автоматты түрде қабылдамайды.

Облигациялар бойынша лимиттік тапсырыс берген кезде Клиент келесі параметрлерді көрсетеді:

- пайыздық кірістілік;
- сатып алынатын (немесе сатылатын) облигациялардың саны.

Сатып алынатын (немесе сатылатын) облигациялардың пайыздық кірістілігі мен саны көрсетілгеннен кейін тапсырыс нысанында келесілер көрсетіледі:

- облигацияның автоматты түрде есептелген таза бағасы пайызбен;
- облигацияның ең аз сатылатын лоты;
- бағалы қағаздардың саны (облигацияның ең аз сатылатын лотын ескере отырып);
- комиссия сомасы;

- автоматты түрде есептелген жинақталған купондық кіріс (тек купондық облигациялар бойынша);

- тапсырыс сомасы.

Осы арқылы Клиент тапсырысты жолдай отырып, лимиттік тапсырыс бойынша мәмілені жасасу биржада бағыты бойынша қарама-қарсы (қарсы) тапсырыстар болған кезде жүзеге асырылатындығымен келіседі, бұл жерде мәмілені жасасқан кезде оның нақты сомасы Halyk Invest сервисінде тапсырысты берген кездегі есептелген сомадан сатып алған кезде ұлғаю жағына қарай немесе сату кезінде азаю жағына қарай өзгеруі мүмкін.

98. Нарықтық тапсырыстар.

Нарықтық тапсырысты беру кезінде клиент тек қаржы құралдарының санын көрсетеді, бұл тапсырысты беру кезінде қол жетімді барлық қолайлы бағалар бойынша тапсырысты орындауды көздейді.

Тапсырысты енгізгеннен кейін:

- сатып алған жағдайда – тапсырыс нысанында мәміленің болжамды сомасы және комиссия есептеледі және көрсетіледі (нарықтық тапсырыс нысанындағы мәміленің болжамды сомасы нақты орындалған мәміленің сомасынан өзгеше болуы мүмкін);

- сату жағдайында – тапсырыс нысанында мәміленің болжамды сомасы және комиссия есептеледі және көрсетіледі (нарықтық тапсырыс нысанындағы мәміленің болжамды сомасы нақты орындалған мәміленің сомасынан өзгеше болуы мүмкін).

Болжалды сома есептеледі:

- орташа өлшенген баға тапсырыс беру кезінде биржалық стаканда орналасқан қолжетімді шектеулі тапсырыстар бойынша ғана есептеледі;

- сатып алу кезінде болжамды сома стаканға орналастырылған сатуға арналған барлық көрінетін лимиттік тапсырыстар бойынша орташа өлшенген баға негізінде есептеледі.

Сату кезінде болжамды сома стаканға орналастырылған барлық көрінетін шекті сатып алу тапсырыстары бойынша орташа өлшенген баға негізінде есептеледі.

Нарықтық тапсырыстарды қанағаттандыру орын алады:

1) көрсетілген санға сүйене отырып, тапсыру сәтінде қарсы лимиттік тапсырыстардың барлық қолжетімді бағалары бойынша;

2) егер қарсы бағыттағы баға белгілеулер болмаса, тапсырыс сауда-саттықтан алынады;

3) растау сәтіндегі тапсырысты қанағаттандыру көлемі нарықтық жағдайға, өтімділікке және «стакандағы» қолжетімді тапсырыстардың параметрлеріне байланысты өзгеруі мүмкін;

4) нарықтық тапсырысты орындаудың нақты параметрлері берілген тапсырыстағы параметрлерден өзгеше болуы мүмкін.

6-тарау. Клиенттік бұйрықтарды орындау

99. Егер бұл ішкі құжаттарда және клиентпен жасалған Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген болса, Брокер клиенттің дербес шоты бойынша электрондық қызметтер ретінде жекелеген операцияларды жүзеге асыра алады.

100. Брокер клиенттік бұйрықты орындауға қабылдамайды және бас тартуды жазбаша түрде немесе электрондық құжат нысанында Қазақстан Республикасының электрондық құжат және ЭЦҚ туралы заңнамасына сәйкес ақпараттық жүйелерді пайдалана отырып бұйрықты орындамаудың келесі себептерін көрсете отырып ресімдейді:

1) қолма-қол бұйрықты пайдаланған жағдайда бұйрықтардағы қолдардың үлгілерге сәйкес келмеуі;

2) күнтізбелік екі күн ішінде қарсы бұйрық ұсынылмаған операцияларды жүзеге асыруға бұйрық алған күннен бастап;

3) бұйрықтар деректемелерінің Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген деректемелерге немесе дербес шоттың (қосалқы шоттың) деректемелеріне сәйкес келмеуі;

4) эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері және/немесе клиенттердің шоттарында (қосалқы шоттарында) ақша бойынша талап ету құқықтарының / бағалы қағаздардың қажетті санының болмауы;

5) мәміле мазмұнының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келмеуі;

6) клиент мәмілені тіркеу үшін белгіленген мерзімде Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда уәкілетті органның ірі қатысушы мәртебесін алуға келісімін растайтын құжатты ұсынбаған;

7) тиісті мемлекеттік органдардың не соттың бағалы қағаздар айналысын тоқтата тұру немесе тоқтату туралы шешімінің болуы;

8) «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» 2010 жылғы 2 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 65-бабының 6-1-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, бұйрықта көрсетілген бағалы қағаздарды және/немесе дербес шотты немесе қосалқы шотты бұғаттау;

9) олардың біреуіне қатысты «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 2026 жылғы 16 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қайта құрылымдау жүргізілген, бағалы қағаздарды қосу нысанында қайта ұйымдастыру кезінде тіркелген тұлғалардың

дербес шоттарынан (қосалқы шоттарынан)/дербес шоттарына (қосалқы шоттарына) есептен шығару (есепке жатқызу) жөніндегі операцияларды жүзеге асыруды қоспағанда, бұйрықта көрсетілген эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарға/талап ету құқықтарына ауыртпалық салу;

10) сыйақы төлеу және/немесе Брокердің шығыстарын өтеу бойынша берешектің болуы;

11) осы Қағидаларда, Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында, Брокердің ішкі құжаттарында немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

101. Брокер клиенттің дербес шоты бойынша операцияны жүзеге асыру алдында осы Қағидалардың 100-тармағында көрсетілген клиенттік бұйрықты орындаудан бас тарту үшін негіздердің жоқтығына клиенттік бұйрықты тексереді.

102. Брокер клиенттің бұйрығын оның түсуінің хронологиялық тәртібімен орындайды.

103. Бағалы қағаздарды есептен шығаруға/есепке алуға, ақша аударуға, валютаны айырбастауға/конверсиялауға қаржы құралын басқа нысанға айырбастауға немесе басқа алаңға ауыстыруға арналған клиенттік бұйрықтар, орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде, AIX CSD және кастодианның номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде техникалық мүмкіндіктің алынуына және бар болуына қарай, кейіннен Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде орындау нәтижелерін көрсете отырып орындалады.

104. Бұйрықтың орындалуынан/орындалмауынан кейінгі үш жұмыс күні ішінде Клиент «Halyk Invest» сервисінде, «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында хабарламалар алады.

7-тарау. Бұрын берілген клиенттік тапсырыстың/ бұйрықтың күшін жою

105. Клиент бұрын берген және Брокер қабылдаған клиенттік тапсырыстың/бұйрықтың күшін жою сауда сессиясы барысында ол толық орындалған және мәртебесі өзгерген (бағалы қағаздар портфелінде көрсетілген) сәтке дейін жүзеге асырылуы мүмкін.

106. Клиенттік тапсырысты/бұйрықты жою «Halyk Invest» сервисінде қолжетімді, ол үшін клиент «Операциялар» қосымша бетіне кіріп, «Белсенді» деген өтінімді тауып, «Күшін жою» батырмасын басу қажет.

4-бөлім. Деректердің тұтастығын және ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ету тәртібі

1-тарау. Бағалы қағаздардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету нормалары

107. Брокер бағалы қағаздардың қауіпсіздігін, сондай-ақ клиенттер туралы қолда бар мәліметтерді және оның клиенттерінен алынған ақпаратты (оның ішінде осы Брокер өз клиенттерінің есебінен және оның мүддесі үшін жасаған бағалы қағаздармен мәмілелер туралы) қамтамасыз етуге міндетті.

108. Брокер бағалы қағаздармен мәмілелер жасасудың дұрыстығына, оның ішінде клиенттік тапсырыстардың және жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының дұрыс орындалуына, сондай-ақ Брокер мен оның клиенттерінің бағалы қағаздары мен ақшаларын есепке алуға ішкі бақылауды жүзеге асыруға міндетті. Ішкі бақылауды жүзеге асыру нормалары Брокердің ішкі құжаттарында белгіленеді.

109. Брокер айына кемінде бір рет орталық депозитарийдің және банктердің Брокерге ашылған тиісті шоттардағы бағалы қағаздар мен ақша саны туралы деректерімен тиісті дербес шоттардағы бағалы қағаздар мен ақша санын жеке есепке алу деректерін салыстырып тексеруге міндетті.

2-тарау. Номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі ақпаратқа қол жеткізу тәртібі

110. Ақпаратқа қол жеткізуде рұқсатсыз кіруден қорғаудың екі деңгейі бар:

1) бірінші деңгей – компьютерге жүктеген кезде осы және Брокердің жергілікті желісіндегі барлық ақпаратты қорғауды қамтамасыз ететін пароль. Брокердің әр қызметкерінің жеке аты мен пароли бар, бұл желіге кіру құқықтары бойынша қатаң шек қоюға мүмкіндік береді. Брокердің желісіне кіру құқығы өндірістік қажеттілікке сәйкес бөлінеді. Жеке есім мен парольді тек қызметкер білуі керек, ал қызметкер мұндай есім мен парольді үшінші тұлғаларға жария етпеуге міндетті;

2) екінші деңгей – деректерді жүргізу және сақтау жүйесіне кіру кезіндегі пароль. Әрбір қызметкердің жеке аты мен пароли бар, бұл ақпаратқа қол жеткізу және онымен жұмыс істеу және жүйеде жұмыстың басталу және аяқталу күні мен уақытын, жүргізілген жұмыс түрін және жұмысты орындаған оператордың атын жүйелік журналға тіркеу құқықтары бойынша қатаң шектеу қоюға мүмкіндік береді.

111. Деректерді жүргізу және сақтау жүйесіне кіру құқығын жүйенің әкімшісі Брокердің лауазымдық өкілеттіктері мен ішкі құжаттарына сәйкес бөледі.

112. Парольдерге қойылатын талаптар Брокердің ішкі құжаттарымен реттеледі.

3-тарау. Электрондық деректер массивтерін сақтау әдістері

113. Клиент бағалы қағаздармен мәмілелер жасасу, клиентке дербес шот ашу және жүргізу мақсатында, сондай-ақ есепке алу деректерін өзгерту үшін ұсынған құжаттарды, оның ішінде КҮС рәсімі шеңберінде алынған құжаттар мен мәліметтерді Брокер клиенттің осы дербес шоты жабылған күннен бастап бес жыл бойы сақтауы тиіс.

114. Бағдарламалық-техникалық кешенде кез-келген шоттың тарихын қалпына келтіруге мүмкіндік беретін журналдардың бірнеше түрі автоматты түрде жүргізіледі. Бағалы қағаздардың барлық қозғалысы жазылады (операция жасалған күн мен уақыт, мәмілеге қатысқан клиенттердің дербес шоттарының нөмірлері және т.б.).

115. Ақпараттық жүйелерді орнатуға қойылатын егжей-тегжейлі талаптар Брокердің ішкі құжаттарымен реттеледі.

116. Бағалы қағаздармен мәмілелер жасасу, сондай-ақ бағалы қағаздар мен Брокердің ақшасын есепке алу бойынша Брокер жүйелерінің жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету үшін және оның клиенттері электр қуаты ажыратылған және номиналды ұстауды есепке алу жүйелерінде қалыпты режимде жұмыс істеу үшін пайдаланылатын өзге де ресурстар жоғалған (жетіспеген) жағдайларда үздіксіз қоректендіру көздері қолданылады.

117. Ақпараттық жүйелер мен компоненттердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету жөніндегі егжей-тегжейлі талаптар Брокердің ішкі құжаттарымен реттеледі.

4-тарау. Деректерді мұрағаттау және олар жоғалған жағдайда қалпына келтіру тәсілдері

118. Деректерді әртүрлі штаттан тыс жағдайларда сақтау мақсатында деректерді сақтау жүйесінің файлдары мен құжаттарын электрондық түрде мұрағаттау үнемі жүргізіледі. Деректерді сақтау жүйесінің файлдары айына кемінде бір рет мұрағатталады. Жоғарғы сенімділікті қамтамасыз ету үшін файл мұрағаттары серверде, сыртқы электрондық тасымалдағыштарда сақталады.

119. Банк операцияларын есепке алу департаменті күн сайын номиналды ұстауды есепке алу жүйесін құрайтын электрондық деректердің сақтық көшірмесін жасайды. Сақтық көшірмелер ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізуден қорғалуы тиіс. Бұл көшірмелер жаңартылған көшірмелермен ауыстырылғанға дейін сақталады.

120. Сақтық көшірмелерді жасау және сақтау процесінің тәртібі Брокердің ішкі құжаттарымен реттеледі.

5-бөлім. Ақпараттық, консультациялық қызметтер көрсету. Брокердің клиенттер және ақпаратты ашу жөніндегі уәкілетті орган алдындағы міндеттері

1-тарау. Ақпараттық қызметтер көрсету

121. Номиналды ұстау шеңберінде Клиенттің дербес шоты бойынша ақпараттық операцияларды жүзеге асыруды қоспағанда, ақпараттық, консультациялық қызметтер көрсету

кезінде Брокер оның пікірінше, ақпараттық сипаттағы сенімді көздерден алынған жалпыға қолжетімді деректерді пайдаланады. Брокер мұндай ақпараттың толықтығын, дәлдігін және дұрыстығын тексермейді және тексеруге міндетті емес. Брокер ұсынатын кез келген ақпаратты клиент тек өз қалауы бойынша және өз тәуекелімен пайдаланады.

122. Клиент жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын жасасар алдында Брокерден, оның ішінде ақпараттық қызметтер көрсету кезінде қандай да бір ақпаратты алғанына немесе алмағанына қарамастан, барлық инвестициялық шешімдерді дербес қабылдайтынын және мұндай шешімдердің немесе олардың салдарының қабылданатын заңнама талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ететінін мойындайды.

Брокер клиенттік тапсырыстарды немесе клиенттен алынған тапсырмаларды орындайды және Брокер ұсынған ақпарат негізінде, оның ішінде ақпараттық, талдамалық, консультациялық қызметтер көрсету кезінде клиент қабылдаған инвестициялық шешімдердің нәтижелері үшін жауап бермейді.

123. Брокер Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын орындау кезінде, оның ішінде ақпараттық, талдамалық, консультациялық қызметтер көрсету кезінде Брокерден алынған ақпаратқа сүйене отырып, клиент сатып алатын немесе сататын қаржы құралдарына инвестициялаудан клиенттің табысына қатысты табыс алуға кепілдік бермейді және қандай да бір сенімділік бермейді.

Клиент Брокерден алынған ақпаратты үшінші тұлғаларға ашқан кезде клиент Брокерді осы ақпараттың көзі ретінде көрсетпеуге міндеттенеді.

Брокер клиенттің және аталған үшінші тұлғалардың Брокер клиентке ұсынған мәліметтерді пайдалануы салдарынан клиентте немесе өзге де тұлғаларда туындауы мүмкін залалдар, шығындар, шығыстар және өзге де жағымсыз салдарлар үшін жауапты болмайды.

124. Брокердің ақпараттық, талдамалық, консультациялық қызметтер көрсетуі қандай да бір қаржы құралдарының, өнімдердің немесе қызметтердің жарнамасы немесе бағалы қағаздар нарығында операцияларды жүзеге асыруға ұсыныс, міндеттеме, ұсыным, ынталандыру болып табылмайды. Брокер осылайша өзіне қандай да бір қаржы құралдарын сату немесе сатып алу, қаржыландыруды тарту, сенімгерлік басқаруды жүзеге асыру, клиенттің қаржы құралдарына қатысты брокерлік операцияларды жүзеге асыру бойынша міндеттемелер жүктемейді.

125. Брокер ақпараттық, талдамалық, консультациялық қызметтер көрсете отырып, тиісті материалдарды, түсініктемелер мен консультацияларды ұсыну кезеңділігін, олардың көлемін, сондай-ақ Брокер өзіне қатысты осындай қызметтер көрсететін қаржы құралдарының түрі мен құрамына және осындай қаржы құралдарымен операцияларға қойылатын талаптарды дербес айқындайды. Егер жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында өзгеше көзделмесе, Брокер өз қалауы бойынша клиентке осындай қызметтер көрсетуден бас тартуға, сондай-ақ кез келген уақытта клиентке осындай қызметтер көрсетуді тоқтата тұруға немесе тоқтатуға құқылы.

126. Қазақстан Республикасының заңнамасын, атап айтқанда бағалы қағаздар нарығында бағаларды айла-шарғы жасауды және инсайдерлік ақпаратты пайдалануды болғызбауға бағытталған талаптарды сақтау мақсатында Брокер мәмілелер жасауға клиенттік тапсырыстарды қабылдауға шектеулер белгілеуге құқылы. Мұндай шектеулер, атап айтқанда, орташа нарықтық бағадан (ағымдағы баға, соңғы мәміле бағасы немесе орташа өлшенген баға) айтарлықтай ерекшеленетін баға бойынша мәмілелер жасауға арналған клиенттік тапсырыстарға қолданылуы мүмкін. Клиент Брокерде осындай құқықтың болуымен келіседі және аталған шектеулерді сақтауға, сондай-ақ Брокердің сұрауы бойынша кез келген ақпарат пен құжаттарды беруге және осындай шектеулердің сақталуын тексеру үшін қажетті жәрдем көрсетуге міндеттенеді.

127. Брокер бұқаралық ақпарат құралдарында жарияламайды немесе қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелердің параметрлері (бағалары, көлемдері және басқа да ықтимал параметрлері) туралы анық емес немесе жаңылыстыратын мәліметтерді басқаша таратпайды.

128. Бұқаралық ақпарат құралдарында немесе өз қызметі туралы өзге де жолмен хабарландырулар жарияланған кезде Брокер өзінің толық атауын, сондай-ақ брокерлік қызметті жүзеге асыруға лицензияның берілген күні мен нөмірін көрсетеді. Брокердің жарнамалық ақпаратты таратуы Қазақстан Республикасының Жарнама туралы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

2-тарау. Брокердің клиенттер алдындағы ақпаратты ашу жөніндегі міндеттері

129. Брокер адамның онымен шарттық қатынастарға түсу немесе осындай қатынастарды сақтау ниетін іске асыру үшін маңызды ақпаратты ашады.

130. Клиенттерге, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдарға оңай қолжетімді жерлерде Брокердің Бас банкінің мен филиалының үй-жайларында:

1) Бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияның нотариат куәландырған көшірмесі;

2) Брокер клиенттің, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдардың бірінші талабы бойынша танысу үшін беретін құжаттардың тізбесі орналастырылады.

131. Клиенттің бірінші талабы бойынша Брокер, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдар клиенттің талабын алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдар танысуы үшін:

1) Брокердің оларға қызмет көрсету тәртібін реттейтін ішкі құжаттарын;

2) клиенттермен жұмыс істеуге жауапты Брокердің құрылымдық бөлімшесінің байланыс деректемелерін ұсынады.

132. Брокер клиентке, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамға осы Қағидалардың 131-тармағында көрсетілген құжаттардың көшірмелерін ұсынудан бас тарта алмайды.

133. Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартын жасасу және орындау процесінде Брокер клиентті келесілер туралы хабардар етеді:

1) мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндіктері мен фактілері. Бұл ретте, егер мұндай мәмілені орындау мүдделер қақтығысының туындауына әкеп соқтырса, Брокер клиентке қаржы құралдарымен мәміле жасауға кеңес бермейді. Көрсетілген талап бұзылған жағдайда Брокер клиентке осындай бұзушылық нәтижесінде келтірілген залалды өтейді және жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген тұрақсыздық айыбын төлейді;

2) уәкілетті орган қатарынан соңғы 12 күнтізбелік ай ішінде Брокерге қолданған әкімшілік жазаларды қоспағанда, санкциялар туралы. Әкімшілік жаза түріндегі санкциялар бойынша әкімшілік жаза қолдану туралы қаулының орындалуы аяқталған күннен бастап қатарынан күнтізбелік 12 ай ішінде Брокерге әкімшілік жаза қолдану туралы мәліметтер ұсынылады;

3) Брокердің оның тәуекелдерін жабуын сипаттайтын көрсеткіштер мәндерінің қағидалар (қалыптастыру қағидалары) талаптарына сәйкес келмеуі туралы хабардар етеді.

134. Осы Қағидалардың 133-тармағында көзделген хабарламалар жазбаша түрде ресімделеді, Брокердің шығыс құжаттамасының журналдарында тіркеледі және клиентке Брокердің Интернет-ресурсында осындай хабарламаларды жіберу үшін негіз болған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде почтамен және/немесе қолма-қол және/немесе электрондық почтамен және/немесе факсимильді және/немесе телекс және/немесе телеграф хабарламасымен немесе байланыстың өзге де ықтимал түрлерімен жіберіледі және/немесе орналастырылады.

135. Брокер сондай-ақ клиентке осы клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын қаржы құралдарымен жасалатын мәмілеге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектеулер мен ерекше жағдайлар туралы хабарлайды.

136. Брокердің қосымша ақпараттық міндеттері осы Қағидаларда дәйекті түрде көрсетілген. Сонымен қатар, жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты тараптарының келісімі бойынша Брокердің өз клиенттерінің алдында ақпаратты ашу жөніндегі қосымша міндеттері және/немесе мұндай ақпаратты ашудың қосымша тәсілдері белгіленуі мүмкін.

3-тарау. Брокердің ақпаратты ашу жөніндегі уәкілетті орган алдындағы міндеттері

137. Брокер уәкілетті органды Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес жасалған және оған қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында осындай мәміле жасалған күннен кейінгі күннен кешіктірмей шектеулер мен ерекше талаптар белгіленген бағалы қағаздармен жасалған мәміле туралы хабардар етеді.

138. Егер клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын не клиенттің тапсырысы негізінде жасалған мәміленің шарттары БҚН туралы Заңның 56-бабында белгіленген шарттарға сәйкес келсе, Брокер клиентке хабарлама жіберумен бір мезгілде уәкілетті органға осы хабарламаның көшірмесін жібереді.

6-бөлім. Номиналды ұстау

1-тарау. Номиналды ұстау қызметтері

139. Номиналды ұстау қызметтерін Брокер клиентке номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен онымен жасалған жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты шеңберінде көрсетеді.

140. Номиналды ұстау қызметтері деп жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес клиенттің атынан және оның есебінен белгілі бір заңды іс-әрекеттер жасау жөніндегі Брокердің қызметтері, сондай-ақ бағалы қағаздарға қатысты құқықтарды есепке алу және растау және осындай ұстаушылардың бағалы қағаздарымен мәмілелерді тіркеу түсініледі.

141. Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде операциялардың келесі түрлері жүзеге асырылады:

1) дербес шоттар бойынша операциялар:

- жеке шот ашу;
- эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап ету құқықтарын ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту;
- бағалы қағаздардың күшін жоюы;
- бағалы қағаздарды өтеу;
- бағалы қағаздарды шоттардан/бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттарына есептен шығару/есептеу;
- эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын дербес шоттардан/бағалы қағаздарды ұстаушылардың дербес шоттарына есептен шығару/есепке жатқызу;
- орналастырылған акциялар санының ұлғаюына немесе азаюына байланысты (эмитент сатып алған акцияларды шегергенде) бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотындағы/қосалқы шотындағы акциялар санының ұлғаюы немесе азаюы туралы жазбалар енгізу;
- эмитенттің бағалы қағаздары мен өзге де ақшалай міндеттемелерін Эмитенттің басқа құралдарына айырбастау туралы жазбалар енгізу;
- бір түрдегі Эмитенттің орналастырылған акцияларын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастау туралы жазбалар енгізу;
- эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарға / талап ету құқықтарына ауыртпалық салу және осындай ауыртпалықты алып тастау;
- эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап ету құқықтарын бұғаттау және бұндай бұғаттауды алып тастау;
- жеке шотты жабу;
- Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де операциялар;

2) ақпараттық операциялар:

- жеке шоттан үзінді көшірме беру;
- жүзеге асырылған операциялар туралы есеп беру;
- бағалы қағаздарды ұстаушылардың, Орталық депозитарийдің, эмитенттердің және уәкілетті органның сұрау салулары бойынша басқа да есептерді дайындау және беру;

142. Клиенттің талабы бойынша Брокер белгілі бір кезең үшін осы Қағидалардың бекітілген нысандарына сәйкес тиісті есепті ұсына алады. Белгілі бір кезең үшін есепті ұсыну мерзімі Брокер клиенттен пошта/ телефон қоңырауы/ банк бөлімшесіне жазбаша өтініш арқылы сұрау салуды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күніне дейін құрайды. Клиент есеп клиентке жіберілген күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Брокерге жазбаша қарсылық жолдау арқылы есепте берілген ақпаратпен өзінің келіспейтінін білдіре алады. Егер клиент көрсетілген мерзім ішінде Брокерге жазбаша қарсылық жібермеген жағдайда, есепті клиент ескертусіз қабылдады деп

есептеледі және клиент алынған есепте көрсетілген барлық позициялар бойынша өзінің толық келісімін білдіреді. Клиент қарсылықты уәкілетті электрондық поштадан электронды түрде жібере алады немесе жеке өзі жазбаша түрде Банкке қарсылық білдіре алады.

143. Брокер клиенттің портфелінде қаржы құралдары болмаған кезде есепті кезеңнің соңына үзінді көшірме беруден бас тартады.

2-тарау. Акцияларды жою, бағалы қағаздарды өтеу және жарияланған акциялар санын көбейту жөніндегі операциялардың ерекшеліктері

144. Акциялардың күшін жою операциясын Брокер уәкілетті органның күшін жою туралы хабарламасын алған күні оларды дербес шоттардың барлық бөлімдерінен есептен шығару жолымен жүзеге асырады;

145. Бағалы қағаздарды өтеу жөніндегі операцияны Брокер орталық депозитарийдің хабарламасы негізінде оларды дербес шоттың барлық бөлімдерінен есептен шығару жолымен жүзеге асырады;

146. Орталық депозитарий жарияланған акциялар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің негізінде орналастырылған акциялар санын ұлғайту есебінен жарияланған акциялар санының ұлғаюы туралы ақпаратты және осы номиналды ұстаушылардың дербес шоттары бойынша тиісті операциялар жүргізілгеннен кейін куәлікте көрсетілген эмитенттің акцияларын есепке алу жүзеге асырылатын номиналды ұстаушыларға үзінді көшірмелерді жібереді.

147. Тиісті өзгерістер енгізілген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде Клиент «Halyk Invest» сервисінде, «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында Клиенттің дербес шоты бойынша есеп қалыптастырады.

3-тарау. Жеке шотты жабу жөніндегі операциялар

148. Бағалы қағаздарды ұстаушының жеке шотын жабу жөніндегі операция:

«Halyk Invest» сервисінде, «Halyk SuperApp» мобильді қосымшасында инвестициялық шотты жабу процесін бастау арқылы, Брокер келесі талаптарды орындағаннан кейін Клиент шоттын жабады:

1) Клиенттің дербес шотында бағалы қағаздар бойынша ашық позициялардың болмауы;

2) клиентте күтілетін мәмілелер есеп айырысуларының болмауы;

3) банктік шотта ақша болмаған кезде;

4) қайтыс болды деп танылған не қайтыс болды деп жарияланған жеке тұлғаның дербес шотын номиналды ұстаушы қайтыс болу туралы куәліктің және (немесе) соттың тиісті шешімінің негізінде осындай дербес шотта бағалы қағаздар болмаған кезде жабады;

5) сыйақы төлеу және/немесе Брокердің шығыстарын өтеу бойынша берешектің болмауы.

Клиенттің жеке шотын жабуға әкеп соққан жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бұзылған жағдайда, Брокер клиентпен осындай шарт бұзылған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде Клиенттің жазбаша хабарламасында көрсетілген жаңа номиналды ұстаушыға осы клиенттің номиналды ұстауын есепке алу жүйесін құрайтын құжаттарды береді.

4-тарау. Клиенттің назарына номиналды ұстауға берілген бағалы қағаздарға қатысты ақпаратты жеткізу

149. Брокер клиентке қосымша арқылы есеп беру күніндегі/жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес есепті кезеңдегі бағалы қағаздар мен ақшаның қозғалысы туралы дербес шоттың кез келген сұратылған күні мен тарихындағы жағдай бойынша Клиенттің дербес шоттары бойынша үзінді көшірмелер алуға мүмкіндік береді.

150. Жеке шоттан үзінді көшірме және клиенттің қалауы мен бұйрығы бойынша бағалы қағаздар мен ақшаның қозғалысы туралы жеке шоттың тарихы жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында белгіленген тәртіппен қалыптастырылуы және клиентке қағаз жеткізгіште жіберілуі мүмкін.

151. Номиналды ұстау қызметтерін көрсету процесінде Брокер клиенттер алдында номиналды ұстауға берілген қаржы құралдарына қатысты ақпаратты ашады.

152. Брокер уәкілетті органнан, орталық депозитарийден, AIX CSD, тіркеушіден, эмитенттен және/немесе кастодин-банктен тиісті хабарламаларды алғаннан кейін күнтізбелік үш күн ішінде номиналды ұстауға берілген бағалы қағаздарға қатысты ақпаратты (мысалы, бағалы қағаздарды үшінші тараптардың бұғаттауы және бағалы қағаздар эмитенттерінің корпоративтік әрекеттері туралы) клиенттердің назарына жеткізеді, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда.

Егер Брокер алған ақпаратқа сәйкес клиенттен қандай да бір іс-әрекеттер жасау (оның ішінде дауыс беруге қатысу, бұйрық беру, нұсқаулықты толтыру және т.б.) талап етілсе, Брокер өз хабарламасында бұл туралы клиентке көрсетеді. Бұл ретте клиент талап етілетін әрекетті брокер көрсеткен мерзімде және тәсілмен жасауға міндеттенеді.

153. Егер бағалы қағаздар эмитенті жүргізген корпоративтік іс-әрекеттің нәтижесінде клиентке бөлшек бөлігі бар бағалы қағаздардың саны тиесілі болса және осындай корпоративтік іс-әрекетті жүргізу ерекшеліктеріне байланысты жоғары тұрған Брокер бағалы қағаздардың бөлшек бөлігін есепке алуды жүзеге асырмаса, оның орнына Брокерге осындай бөлшек бөліктің құнына сәйкес ақшалай өтемақы аударса, Брокер алынған ақшалай өтемақыны тиісті клиентке төлеуді жүзеге асырады.

Егер жоғарыда тұрған брокерден алынған ақшалай өтемақы бірнеше клиенттерге тиесілі бағалы қағаздардың бөлшек бөліктеріне қатысты болса, Брокер мұндай ақшалай өтемақыны тиісті клиенттер арасында олардың әрқайсысына тиесілі бағалы қағаздардың бөлшек бөлігінің мөлшеріне пропорционалды түрде бөледі.

7-бөлім. Қызметтерге тарифтер

1-тарау. Көрсетілетін қызметтерге тарифтерді белгілеу

154. Брокер ішкі құжаттарға сәйкес «Қазақстан Халық Банкі» АҚ қаржылық және өзге де қызметтер көрсеткені үшін Сыйақыны есептеу және есептеу қағидаларын бекітеді және клиенттердің әртүрлі санаттары үшін көрсетілетін қызметтерге тарифтерді белгілейді.

155. Брокер өзінің интернет-ресурсында брокерлік және номиналды ұстау қызметтерін көрсеткені үшін клиенттерден алынатын сыйақы мөлшері туралы ақпаратты орналастырады және өзекті күйде ұстайды. Брокердің интернет-ресурсында тарифтерді ашу туралы осы ереже клиент үшін жеке тарифтерді белгілеу жағдайларына қолданылмайды.

2-тарау. Сыйақыны есептеу және ұстап қалу

156. Брокер Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартына сәйкес брокерлік және номиналды ұстау қызметтері бойынша сыйақыларды есептеуді, ұстап қалуды жүзеге асырады.

157. Егер жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында (номиналды ұстау туралы шартта) немесе клиенттің жеке жазбаша нұсқаулығында өзгеше көзделмесе, клиенттің шотындағы және/немесе клиенттің шотына түсетін ақша сияқты Брокер өзінің сыйақы сомасын, сондай-ақ клиенттің тапсырыстарын/бұйрықтарын орындау нәтижесінде алынған ақша сомасынан клиенттің тапсырыстары мен бұйрықтарын орындау бойынша үшінші тұлғалардың қызметтерінің құнын ұстап қалуға құқылы.

158. Брокердің сыйақысын ол клиенттің банктік шотынан - Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының талаптарына сәйкес дербес ұстайды.

159. Клиенттің банктік шотында ақша жеткіліксіз болған жағдайда, брокер Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген шараларды қабылдауға, Брокер Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген шараларды қабылдауға, оның ішінде клиенттен Брокердегі инвестициялар үшін пайдаланылатын банктік шотын толықтыруды талап етуге құқылы.

160. Егер клиенттің барлық қажетті төлемдерді жүзеге асыру үшін көрсетілген ақшасы жеткіліксіз болса, Брокер, егер жеке тұлғаларға брокерлік қызметтер көрсету шартында өзгеше көзделмесе, келесі әрекеттерді біржақты тәртіппен орындауға құқылы:

- Қажетті соманы шетел валютасынан ұлттық валютаға айырбастау жөніндегі операция жүргізілген күні қолданыстағы қызмет көрсететін брокер-кастодианның ағымдағы бағамы бойынша айырбастау;

- немесе, керісінше, төлемді төлеу үшін автоконвертация операциясы жасалған күні ағымдағы бағам бойынша ұлттық валютадан шетел валютасына жеткілікті соманы автоайырбастауды жүзеге асыру. Қажетті төлемдерді төлеу үшін айырбастауға және автоконвертацияға байланысты шығындарды клиент көтереді.

161. Клиенттік тапсырыстар бойынша жасалған мәмілелер бойынша Брокердің сыйақысын есептеу операциялар туралы есепке сәйкес жүзеге асырылады.

162. Брокер клиентпен жасалған Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартының (номиналды ұстау туралы шарттың) талаптарына сәйкес сыйақыларды уақтылы төлемеген және Клиент шығыстарды өтеген жағдайда айыппұл санкцияларын қолдануға құқылы.

163. Клиент күнтізбелік 30 күннен асатын мерзімде берешекті өтемеген жағдайда Брокер Брокердің сыйақысы және үшінші тараптардың өтелетін шығыстары бойынша клиенттің берешегін өтеу үшін қаржы құралының қажетті көлемін сатуға құқылы. Осы операцияны жүзеге асыру үшін, егер жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында (номиналды ұстау туралы шартта) немесе Клиенттің жазбаша өтінішіне сәйкес өзгеше көзделмесе, Брокердің қаржы құралын сатуға клиенттік тапсырысты алуы талап етілмейді.

164. Клиенттің банктік шотында ақша болмаған жағдайда немесе сыйақы төлемеген және Брокер шеккен шығыстарды өтемеген жағдайда Брокер клиентке берешекті өтеу туралы жазбаша талап қоюға, Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шартында көзделген өзге де шараларды қолдануға және Клиент әрекетсіз болған жағдайда Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сотқа жүгінуге құқылы.

165. Клиентте Жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету шарты бойынша өтелмеген берешек (брокердің және үшінші тұлғалардың төленбеген сыйақылары) болған кезде Брокер клиенттен кез келген клиенттік тапсырыстарды/бұйрықтарды орындауға қабылдамауға құқылы. Мұндай шектеу клиенттің қарызын толық өтегенге дейін қолданылуы мүмкін.

8-бөлім. Брокердің лицензиясын тоқтата тұру не оны лицензиясынан айыру кезіндегі әрекеттер

1-тарау. Брокер лицензиясының қолданылуын тоқтата тұру

166. Брокер лицензиясының қолданылуы тоқтатыла тұрған жағдайда ол уәкілетті органның тиісті хабарламасын алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде бұл туралы:

1) өз клиенттеріне жеке хабарламалар жіберу және клиенттер үшін оңай қолжетімді жерлерде (кеңсе үй-жайларында, сондай-ақ Брокердің интернет-ресурсында) тиісті хабарландыруларды орналастыру арқылы;

2) Брокердің номиналды ұстау шоттары ашылған номиналды ұстаушыларға хабарлайды.

167. Брокер лицензиясының қолданылуы тоқтатыла тұрған жағдайда орталық депозитарий (кастодиан) бағалы қағаздарды/эмитенттің міндеттемелері бойынша, эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтарын номиналды ұстаушының не оның орталық депозитарий (кастодиан) есепке алу жүйесіндегі қосалқы шотта бағалы қағаздары/эмитенттің міндеттемелері бойынша, эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтары есепке алынатын клиентінің бұйрығы негізінде номиналды ұстаушының шотынан есептен шығаруды жүзеге асырады.

168. Кепіл мәні болып табылатын қаржы құралдары лицензияның қолданылуы тоқтатыла тұрған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде онымен жасалған шарт негізінде орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жаңа номиналды ұстаушыда ашылған клиенттің қосалқы шотына аударылады. Тараптардың келісімі бойынша кепіл мәні болып табылатын қаржы құралдарымен мәмілені мерзімінен бұрын бұзуға болады.

2-тарау. Брокерді лицензиядан айыру.

169. Брокер лицензиядан айырылған жағдайда, сондай-ақ Брокер лицензияны ерікті түрде қайтару туралы шешім қабылдаған жағдайда:

1) Орталық депозитарий (кастодиан) бағалы қағаздарды/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын номиналды ұстаушының не оның орталық депозитарий (кастодиан) есепке алу жүйесіндегі қосалқы шотта бағалы қағаздары/эмитенттің міндеттемелері бойынша, эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтары есепке алынатын клиентінің бұйрығы негізінде номиналды ұстаушының шотынан есептен шығаруды жүзеге асырады;

2) Брокер номиналды ұстауға берілген клиенттердің активтерін қайтаруды қамтамасыз ету мақсатында оларға клиенттердің шоттарындағы және Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесіндегі активтерді есептен шығаруға бұйрықтар беру қажеттігі туралы хабарлайды

9-бөлім. Мамандандырылған сауда-саттық. IPO/SPO.

1-тарау. IPO/SPO сатып алу мәмілелерін орындау процесі

170. Ішкі биржалық нарықта клиенттердің IPO/SPO сатып алу бойынша мәмілелерді орындау процесі ерекшеліктерді ескере отырып, осы Қағидаларда сипатталған клиенттің қаржы құралдарын сатып алу процесіне ұқсас.

Мамандандырылған сауда-саттық шеңберінде Брокер өтінімдер кітабын қалыптастыру процесін жүргізуді көздейді. Өтінімдерді қабылдау кезеңін, қатысу қағидаларын және басқа да параметрлерді орналастырылатын қаржы құралдарының эмитенті белгілейді.

Өтінімдер кітабын құруды брокер Биржаның, эмитенттің және бағалы қағаздардың орталық депозитарийінің ішкі ережелеріне сәйкес жүзеге асырады.

Өтінімдер кітабы эмитенттің талаптарына сәйкес орналастырылатын акцияларды сатып алуға барлық өтінімдерді жинауға бөлінген шектеулі уақыт кезеңі ішінде қалыптастырылады.

IPO/SPO-ға жазылу кезеңінде тапсырыстарды қабылдау аяқталған сәтке дейін бағалы қағаздарды сатып алушы – клиент өтінім беруге және олардың күшін жоюға құқылы.

Клиенттің өтінімді жоюы эмитенттің ережелерінде көзделген өтінімдерді қабылдау жабылған күнге дейін мүмкін болады. Бұл ретте клиент осы Қағидаларда көзделген тәсілдермен жаңа өтінімді қайтарып алуға/беруге міндетті.

Тапсырыстарды беру және қанағаттандыру тәртібі, сондай-ақ мамандандырылған сауда-саттықтардың жұмыс істеу режимдері Қазақстан қор биржасының ресми ресурсында орналастырылған биржалық сауда-саттықты өткізу әдістері туралы қолданыстағы Ережемен регламенттеледі.

10-бөлім. Білікті инвестор

1-тарау. Брокердің жеке тұлғаны білікті инвестор деп тануының тәртібі мен шарттары

171. Жеке тұлға келесі талаптардың біріне немесе бірнешеуіне сәйкес келген жағдайда білікті инвестор болып танылады:

1) жоғары қаржылық, экономикалық, математикалық білімі немесе ақпараттық технологиялар саласында жоғары білімі бар;

2) мынадай халықаралық сертификаттардың кем дегенде біреуіне ие: «Chartered Financial Analyst» (Чартед Файнаншл Аналист) сертификаты, «Certified International Investment Analyst» (Сертифайд Интэрнэшнл Инвестмент Аналист) сертификаты, «Financial Risk Manager» (Файнаншл Риск Менеджер) сертификаты, сондай-ақ, қаржы нарығы саласында біліктілігінің болуын растайтын өзге де сертификаттар;

3) қаржы құралдарымен мәмілелер жасасуға, инвестициялық ұсынымдар дайындауға, инвестициялық шешімдер қабылдауға тікелей байланысты салаларда және (немесе) қаржы

құралдарымен операциялар жасауға байланысты тәуекелдерді басқару саласында кемінде үш жыл еңбек өтілі бар;

4) 8 500 (сегіз мың бес жүз) айлық есептік көрсеткіштен асатын сомаға қаржы активтерінің болуы;

5) бағалы қағаздармен және (немесе) өзге де қаржы құралдарымен ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында және өзге де қор биржаларында білікті инвестор деп тану туралы өтініш берген күннің алдындағы қатарынан он екі ай ішінде жасалған кемінде елу мәміле.

172. Білікті инвестор ретінде танылғысы келетін жеке тұлға Брокерге келесі құжаттарды ұсынады:

1) мыналарды қамтитын мәлімдеме:

өтініш беруші туралы мәліметтер:

тегі, аты, әкесінің аты (бар болса);

жеке басын куәландыратын құжаттың атауы мен деректемелері;

оларға қатысты тұлға білікті инвестор ретінде танылуға ниетті қызметтер түрлерінің және (немесе) бағалы қағаздар түрлерінің және (немесе) өзге де қаржы құралдарының тізбесін көрсету;

2) Қағидалардың 171-тармағында белгіленген талаптарға сәйкестігін растайтын құжаттарды ұсыну үшін Банктің бөлімшесіне жүгінеді немесе Қағидалардың 176-тармағының талаптарына сәйкес жүзеге асырылатын Halyk Invest сервисінде тестілеудің оң нәтижесін алады.

3) қажетті құжаттарды ұсынған және 171-тармаққа сәйкес білікті инвестор мәртебесін алған клиенттерге Halyk Invest сервисінде тиісті мәртебені көрсету және/немесе Push-хабарлама жіберу арқылы осы мәртебесі туралы хабарланатын болады.

173. Брокер өтініш беруші сәйкестігі тұлғаны білікті инвестор деп тану үшін қажет болатын мәліметтерді ұсынған күннен бастап жеті жұмыс күнінен аспайтын мерзімде, оларды Қағидалардың 171-тармағында белгіленген талаптардың сақталу мәніне тексеруді жүзеге асырады, ал өтініш беруші қойылатын талаптарға сәйкес келмеген жағдайда оны жазбаша хабардар етеді.

174. Жеке тұлғаны білікті инвестор деп тану туралы шешім өзіне қатысты осы тұлға білікті инвестор деп танылған бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының түрлерін көрсетуді қамтиды. Басқарма жетекшілігін жүзеге асыратын Басқарушы директор (бұдан әрі-Басқарушы директор):

1) жеке тұлғаны білікті инвестор деп тану туралы;

2) білікті инвесторды білікті инвесторлар тізілімінен шығару туралы шешім қабылдайды.

Басқарушы директор болмаған жағдайда (сырқаттануы, демалысы, іссапары себебінен, тиісті құжаттармен расталған немесе өзге де себептер бойынша) жоғарыда аталған шешімдерді бас бухгалтердің орынбасары – Банк операцияларын есепке алу департаментінің директоры қабылдайды.

Осы тармақта көрсетілген шешімдерді уәкілетті тұлға өкімнің негізінде қабылдайды.

175. Білікті инвесторлар қаржы құралдарын, оның ішінде «Білікті инвесторлардың қаражаты есебінен ғана сатып алуға рұқсат етілген қаржы құралдарының тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 27 шілдедегі № 228 қаулысында көрсетілген құралдарды сатып алады.

2-тарау. Білікті инвесторлар болып табылмайтын жеке тұлғаларды тестілеу

176. Қағидалардың 171-тармағында көзделген талаптарға сәйкес келмейтін Брокердің клиенті білікті инвесторлардың қаражаты есебінен ғана сатып алуға рұқсат етілген қаржы құралдарын сатып алу үшін Брокердің ішкі қағидаларында көзделген мерзімдерде тестілеуден өтеді. Тестілеуден өту және білікті инвестор мәртебесін алу клиенттің бастамасы бойынша жүзеге асырылады.

177. Брокер клиенттің кәсіби тәжірибесі мен білімін, инвестициялық тәуекел профилін және инвестициялық көкжиегін бағалау мақсатында Halyk Invest сервисінде тегін негізде тестілеуді жүргізеді.

Тестілеудің оң нәтижесін алған және клиент жеке тұлғаны білікті инвестор деп тану туралы өтінішке қол қойған жағдайда, осы жеке тұлға бағалы қағаздардың және (немесе) қаржы құралдарының барлық не белгілі бір түрлеріне қатысты білікті инвестор болып танылады.

178. Тестілеуге арналған сұрақтар тізбесін жеке тұлға білікті инвестор деп танылатын қаржы құралдарының түрлеріне сүйене отырып Брокер қалыптастырады.

Мәселелердің тізбесін Брокер дербес әзірлейді және мыналарға: туынды қаржы құралдарына; «репо» операцияларына; инвестициялық облигацияларға (құрылымдық облигацияларға, құрылымдық кірісі бар облигацияларға); инвестициялық қорлардың пайларына; қор биржасының ресми тізіміне енгізілмеген акцияларға; шетелдік акцияларға; Exchange Traded Funds (ETF) пайларына қатысты мәселелерді қамтиды, бірақ олармен шектелмейді (Exchange Traded Funds), Exchange Traded Notes (ETN) (Exchange Traded Notes).

179. Тестілеу нәтижесі тесттен өтушінің сұрақтардың кемінде тоқсан пайызына дұрыс жауабы болған кезде оң деп бағаланады. Тестілеу нәтижелерін жеке тұлғаға Брокер тестілеу өткізілген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде хабарлайды. Тестілеу нәтижесі туралы ақпарат Halyk Invest сервисінде тиісті статусын көрсету және/немесе push-хабарлама жіберу арқылы жеке тұлғаға жеткізілетін болады.

180. Брокер тестілеу нәтижелері болмаған немесе тестілеудің теріс нәтижесін алған жағдайда, білікті инвесторлардың есебінен ғана сатып алуға рұқсат етілген қаржы құралдарын сатып алуға жеке тұлға клиентінің (клиенттік тапсырыстың) тапсырмасын орындаудан бас тартады.

3-тарау. Білікті инвесторлар тізілімі

181. Білікті инвесторлар тізілімі – бұл білікті инвесторлар мойындаған жеке тұлғалар туралы мәліметтер жиынтығы.

Жеке тұлға білікті инвесторлар тізіліміне енгізілгені туралы жазба енгізілген күннен бастап білікті инвестор болып саналады. Брокер жеке тұлғаны білікті инвестор деп тану туралы шешім қабылданған күннен бастап келесі жұмыс күнінен кешіктірмей білікті инвесторлар тізіліміне енгізеді.

Клиенттің Клиентті білікті инвестор деп тануға негіз болатын дұрыс емес мәліметтерді ұсыну фактілері анықталған кезде, бұл жеке тұлғаны Брокер білікті инвесторлар тізілімінен дереу алып тастайды.

11-бөлім. Қорытынды ережелер

182. Осы Қағидалармен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына және Банктің ішкі құжаттарына сәйкес шешілуі тиіс.

183. Егер осы Қағидалардың жекелеген бөлімдері/тармақтары Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келген жағдайда, осы Қағидаларға тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізілгенге дейін Қазақстан Республикасы заңнамасының тиісті нормалары қолданылады. Осы Қағидалардың жекелеген нормаларының жарамсыздығы тұтастай алғанда басқа нормалар мен ережелердің жарамсыздығына әкеп соқпайды.

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
1-қосымша

Электронды нысан
Форма 1/1-нысан

**Қаржы құралдарын сатып алуға/сатуға арналған
№ КЛИЕНТТІК ТАПСЫРЫС**

Брокер	«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Тапсырысты қабылдау күні	(күні мен уақыты сағат пен минут форматында)
Тапсырыстың жарамдылық мерзімі	ағымдағы сауда сессиясының соңына дейін
Тапсырыс түрі	сатып алу/ сату үшін
Тапсырыс типі	Лимиттік / Нарықтық
Нарық	☐ KASE/KASE GLOBAL ☐ AIX ☐ Халықаралық
Қосымша ақпарат	

КЛИЕНТ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

Клиенттің тегі, аты, бар болса әкесінің аты/атауы	
ЖСН	
Жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі	
Жеке шот нөмірі	

ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНА АРНАЛҒАН МӘМІЛЕНІҢ СИПАТТАМАСЫ МЕН ПАРАМЕТРЛЕРІ

Эмитенттің атауы	
Қаржы құралының түрі	
Қаржы құралының коды (бар болса)	
НИН (ISIN), талап ету құқығының идентификаторы	
Қаржы құралының саны/номиналды құны бойынша облигациялар саны	
1 дана қаржы құралының бағасы	
Таза бағасы (%облигациялар үшін)	
Жалпы бағасы (% купондық облигациялар үшін)	
Мәміленің болжамды сомасы (санмен және жазумен)	
Жылдық % өтеуге дейінгі кірістілік (облигациялар үшін)	
Қосымша мәліметтер (оның ішінде сауда-саттық әдісі)	

КЛИЕНТТІҢ ҚОЛЫ

Т. А. Ә., клиенттің / сенімхат бойынша уәкілетті өкілдің қолы
Т. А. Ә ОТР көмегімен қол қойылды (осы электрондық құжаттың түпнұсқалығы мен дұрыстығы клиенттің динамикалық сәйкестендіруін пайдалана отырып расталды (бір реттік кодты пайдалану арқылы: xxxxxx))

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
2-қосымша

Электронды нысан

Форма 2/2-нысан

Қаржы құралдарын есептен шығару/есепке алу туралы КЛИЕНТТІҢ БҰЙРЫҒЫ

Бұйрықтың қабылданған күні	(күні мен уақыты сағат пен минут форматында)
Бұйрықтың қолданылу мерзімі	ағымдағы сауда сессиясының соңына дейін
Бұйрық жіберуші	
(Клиенттің тегі, аты, бар болса әкесінің аты/атауы)	
ЖСН	
Жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі	
Жеке шот нөмірі	

КЛИЕНТ ОПЕРАЦИЯНЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫ ТАПСЫРАДЫ:

Операция түрі	☐ Есептен шығару ☐ Есепке жатқызу	☐ меншік құқығының өзгеруімен ☐ меншік құқығын өзгертпестен ☐ төлеммен бірге ☐ төлемсіз
---------------	--	--

ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНА АРНАЛҒАН МӘМІЛЕНІҢ СИПАТТАМАСЫ МЕН ПАРАМЕТРЛЕРІ

Эмитенттің атауы	
Бағалы қағаздың түрі	☐ қарапайым акциялар ☐ артықшылықты акциялар ☐ облигациялар ☐ талап ету құқығы ☐ өзгесі (көрсету) _____
Қаржы құралының коды (бар болса)	
Nin (ISIN), басқа идентификатор	
Бағалы қағаздарды сақтау орны	☐ CEDUKZKA.1001000417 ☐ AIXCSD.T23-DO
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ омнибус-шоты	☐ 1001000417 ☐ T23-DO
Қаржы құралының саны/номиналды құны бойынша облигациялар саны	
1 дана қаржы құралының бағасы	
Таза бағасы (%облигациялар үшін)	
Таза емес бағасы (%купондық облигациялар үшін)	
Мәміленің болжамды сомасы (санмен және жазумен)	
Жылдық % өтеуге дейінгі кірістілік (облигациялар үшін)	
Қосымша мәліметтер (оның ішінде сауда-саттық әдісі)	

КОНТРАГЕНТТІҢ ДЕРЕКТЕМЕЛЕРІ:

Бағалы қағаздарды алушының Т. А. Ә.	
Дербес шот нөмірі	
Номиналды ұстаушының, кастодианның, депозитарийдің атауы	
ЖСН	
Жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі	
Қосымша ақпарат	

КЛИЕНТТІҢ ҚОЛЫ

Т.А.Ә., клиенттің / сенімхат бойынша уәкілетті өкілдің қолы
Т.А.Ә/ОТР көмегімен қол қойылды (осы электрондық құжаттың түпнұсқалығы мен дұрыстығы клиенттің динамикалық сәйкестендіруін пайдалана отырып расталды (бір реттік кодты пайдалану немесе ЭЦҚ арқылы: xxxxxx)

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
3-қосымша

Қағаз нұсқасында
Форма 3/3-нысан

Туынды қаржы құралдарын қоспағанда,
қаржы құралдарын сатып алуға/сатуға арналған

№ КЛИЕНТТІК ТАПСЫРЫС

Брокер	«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Тапсырысты қабылдау күні	
Тапсырыстың жарамдылық мерзімі	ағымдағы сауда сессиясының соңына дейін
Тапсырыс түрі	☐ сатып алуға ☐ сатуға
Тапсырыс типі	☐ лимиттік ☐ нарықтық
Мәміленің мақсаты	☐ инвестициялық кіріс алу ☐ бағалы қағаздардың құны төмендеген жағдайда шығын алу ☐ тәуекелін барынша азайту ☐ басқасы _____
Брокерге мәміле жасау туралы ұсынымдардың болуы	
Брокер мәмілесін жасау туралы ұсынымдардың болуы	
Нарық	☐ KASE/KASE GLOBAL ☐ AIX ☐ Халықаралық ☐ Биржадан тыс
Қосымша ақпарат	

КЛИЕНТ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

Клиенттің тегі, аты, бар болса әкесінің аты/атауы	
ЖСН	
Жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі	
Клиенттің дербес шотының нөмірі	

ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНА АРНАЛҒАН МӘМІЛЕНІҢ СИПАТТАМАСЫ МЕН ПАРАМЕТРЛЕРІ

Эмитенттің атауы	
Қаржы құралының түрі	
Қаржы құралының коды (бар болса)	
НИН (ISIN), талап ету құқығының идентификаторы	
Қаржы құралының саны/номиналды құны бойынша облигациялар саны	
1 дана қаржы құралының бағасы	
Таза бағасы (%облигациялар үшін)	
Таза емес бағасы (%купондық облигациялар үшін)	
Мәміленің болжамды сомасы (санмен және жазумен)	
Жылдық % өтеуге дейінгі кірістілік (облигациялар үшін)	
Қосымша мәліметтер (оның ішінде сауда-саттық әдісі)	

* Егер осы тапсырысты қағаз нұсқасында толтыру нәтижесінде тапсырыс екі немесе одан да көп парақтан тұратын болса, Клиент тапсырыстың әрбір парағына (төменгі оң жақ бұрышына) қол қоюы тиіс.

КЛИЕНТТІҢ ҚОЛЫ

Клиенттің немесе оның сенімхат бойынша уәкілетті өкілінің Т.А.Ә., қолы (жеке тұлға үшін)	_____ (қолы) Т. А. Ә. _____ (уәкілетті тұлғаның сенімхатының нөмірі мен күні)
--	--

----- Жауапты қызметкер толтырады -----

БРОКЕРДІҢ БЕЛГІЛЕРІ

(егер тапсырыс жеке тұлғадан қағаз нұсқасында қабылданса толтырылады)

Тапсырыс қабылданды	_____ (қызметкердің қолы) күні мен уақыты (қызметкердің Т.А.Ә.)
Клиенттің қолы / қолдары және мөр бедерлері (бар болса) верификацияланған және қаржы құралының жеткіліктілігі расталды	_____ (қызметкердің қолы) күні мен уақыты (қызметкердің Т.А.Ә.)

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
4-қосымша

Қағаз нұсқасында
Форма 4/4-нысан

**Қаржы құралдарын есептен шығаруға/есепке алуға арналған № БҰЙРЫҚ / ПРИКАЗ № на
списание/зачисление финансовых инструментов**

Бұйрық күні/Дата приказа	
Брокердің атауы/Наименование брокера	«Қазақстан Халық Банкі» акционерлік қоғамы/ Акционерное общество «Народный Банк Казахстана»
Бұйрықтың әрекет ету мерзімі /Срок действия приказа	ағымдағы сауда сессиясының соңына дейін /до конца текущей торговой сессии
Клиенттің тегі, аты, бар болса әкесінің аты/атауы / Фамилия, имя, при наличии отчество/наименование клиента	
ЖСН/ (басқа қолданылатын идентификатор)/ИИН/ (иной применимый идентификатор)	
Жеке басын куәландыратын құжат (нөмірі, берілген күні, құжатты берген органның атауы)/Документ, удостоверяющий личность/ (номер, дата выдачи, наименование органа, выдавшего документ)	
Клиенттің дербес шотының нөмірі/Дербес шоттың нөмірі/Номер лицевого счета клиента/ Номер лицевого счета	
Қосымша ақпарат/Дополнительная информация	

**КЛИЕНТ ОПЕРАЦИЯНЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫ ТАПСЫРАДЫ/КЛИЕНТ ПОРУЧАЕТ ОСУЩЕСТВИТЬ
ОПЕРАЦИЮ:**

Операция түрі/Вид операции	☐ Есептен шығару/ Списание ☐ Есепке алу/Зачисление	☐ меншік құқығының өзгеруімен/со сменой прав собственности ☐ меншік құқығын өзгертпестен/без смены прав собственности ☐ төлеммен/с платежом ☐ төлемсіз/без платежа
----------------------------	--	---

**ҚАРЖЫ ҚҰРАЛЫ ЖӘНЕ ОПЕРАЦИЯ ПАРАМЕТРЛЕРІ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР/СВЕДЕНИЯ О ФИНАНСОВОМ
ИНСТРУМЕНТЕ И ПАРАМЕТРАХ ОПЕРАЦИИ**

Эмитенттің атауы/Наименование эмитента	
Қаржы құралының түрі/Вид финансового инструмента	☐ жай акциялар/простые акции ☐ артықшылықты акциялар/привилегированные акции ☐ облигации ☐ талап ету құқығы/право требования ☐ өзге (көрсету)/иное (указать) _____
Қаржы құралының коды (бар болса)/Код финансового инструмента (при наличии)	
НИН (ISIN) басқа да идентификатор /НИН (ISIN) иной идентификатор	
Бағалы қағаздардың сақталу орны/ Место хранения ценных бумаг	☒ CEDUKZKA.1001000417 ☒ AIXCSD.T23-DO
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ омнибус-шоты/ Омнибус-счет АО «Народный Банк Казахстана»	☒ 1001000417 ☒ T23-DO
Қаржы құралының саны (санмен)/Количество финансового инструмента (цифрой)	
1 дана қаржы құралының бағасы/Цена за 1 шт. финансового инструмента	
Валюта/ Валюта	
Мәміле бойынша болжамды сома (санмен және жазумен)/Предполагаемая сумма сделки (цифрой и прописью)	
Операцияны жүргізу үшін негіз/Основание для проведения операции	

Номиналды ұстаушының ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәліметтер/Иные сведения, предусмотренные внутренними документами номинального держателя	
---	--

КЛИЕНТТІҢ КОНТРАГЕНТІ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР/СВЕДЕНИЯ О КОНТРАГЕНТЕ КЛИЕНТА

Бағалы қағаздарды алушы клиенттің тегі, аты, егер бар болса, әкесінің аты/атауы / Фамилия, имя, при наличии отчество/наименование клиента получателя ценных бумаг	
ЖСН/ (басқа қолданылатын идентификатор)/ИИН/ (иной применимый идентификатор)	
Тіркеушінін/контрагенттің номиналды ұстаушысының атауы/Наименование регистратора/номинального держателя контрагента/	
Контрагенттің дербес шоты/Лицевой счет контрагента	
Жеке басын куәландыратын құжат/Контрагентті мемлекеттік (қайта) тіркеу туралы куәлік (анықтама немесе өзге де қолданылатын құжат) (нөмірі, берілген күні, құжатты берген органның атауы) / Документ, удостоверяющий личность/Свидетельство (справка или иной применимый документ) о государственной (пере)регистрации контрагента (номер, дата выдачи, наименование органа, выдавшего документ)	
Қосымша ақпарат/Дополнительная информация	

*Егер осы бұйрықты қағаз түрінде толтыру нәтижесінде бұйрық екі немесе одан да көп парактан тұратын болса, Клиент әр паракқа (оң жақ төменгі бұрышта) қол қоюы тиіс. / В случае если в результате заполнения настоящего приказа на бумажном носителе, приказ будет состоять из двух и более листов, Клиент должен подписать приказ на каждом листе (в правом нижнем углу).

КЛИЕНТТІҢ ҚОЛЫ/ПОДПИСИ КЛИЕНТА

Клиенттің немесе оның сенімхат бойынша уәкілетті өкілінің Т.А.Ә., қолы (жеке тұлға үшін)/Ф.И.О., подпись клиента или его уполномоченного представителя по доверенности (для физического лица)	_____ (қолы/подпись) Клиенттің/өкілдің Т.А.Ә./ Ф.И.О. клиента/представителя _____ (уәкілетті тұлғаның сенімхатының нөмірі мен күні)/(номер и дата доверенности уполномоченного лица)
---	--

БРОКЕР БЕЛГІЛЕРІ
(егер бұйрықты Брокер қабылдаса толтырылады)/
ОТМЕТКИ БРОКЕРА
(заполняется, если приказ принят Брокером)

Бұйрық тіркелді/Приказ зарегистрирован	_____ (қызметкердің қолы) күні мен уақыты (қызметкердің Т.А.Ә.)/(подпись работника) дата и время (Ф.И.О. работника)
Қолы/қолдары және мөр бедерлері (бар болса) верификацияланған және қаржы құралының жеткіліктілігі расталды/Подпись/подписи и оттиск печати (при наличии) верифицированы и достаточность финансового инструмента подтверждена/	_____ (қызметкердің қолы) күні мен уақыты (қызметкердің Т.А.Ә.)/(подпись работника) дата и время (Ф.И.О. работника)

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
5-қосымша

Қағаз нұсқасында
Форма 5/5-нысан

Қаржы құралдарын сыйға тарту шарты

Әрі қарай «Сыйға тартушы» деп аталатын [Тегі, Аты, Әкесінің аты], [мәні] туған жылы, [жеке басын куәландыратын құжат] № [қажеттісін жазыңыз] [құжатты берген органның атауы] [берілген күні], тұрғылықты жері бойынша [қажеттісін жазыңыз] мекенжайында тіркелген, бір жағынан және әрі қарай «Сыйға алушы» деп аталатын [Тегі, Аты, Әкесінің аты], [мәні] туған жылы, [жеке басын куәландыратын құжат] № [қажетін жазыңыз], [құжатты берген органның атауы], [берілген күні], тұрғылықты жері бойынша [қажетін жазыңыз] мекенжайында тіркелген [қажеттісін жазыңыз], екінші жағынан, осы шартты төмендегілер жөнінде жасады:

1. Шарттың мәні

1.1. Сыйға тартушы Сыйға алушыға өтеусіз (сыйлық ретінде) береді, ал Сыйға алушы қаржы құралдарын сыйға алады. *

Қаржы құралының түрі: **[қажеттісін жазу]**

Эмитенттің толық атауы: **[қажеттісін жазу]**

Бір қаржы құралының құны: **[қажеттісін жазу]**

Қаржы құралдарының саны: **[қажеттісін жазу]**

Қаржы құралының валютасы: **[қажеттісін жазу]**

НИН (ISIN), басқа идентификатор: **[қажеттісін жазу]**

Бағалы қағаздарды сақтау орны: **[қажеттісін жазу]**

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ омнибус-шоты: **[қажеттісін жазу]**

2. Шарттың мәні бойынша даулар. Ауыртпалықтар (үшінші тұлғалардың құқықтары)

2. Сыйға тартушы Сыйға алушыны хабардар етеді, ал Сыйға алушы осы шартты жасасу сәтінде акцияларға үшінші тұлғалардың құқықтары қолданылмайтынын назарға алады. Осы шарт жасалғанға дейін аталған акциялар ешкімге сатылмады, кепілге қойылмады, ешкімге заң бойынша берілмеді және сыйға беруге уәде берілмеді, дау-дамайда және тыйым салуда (қамауға алуда) емес.

3. Тараптардың міндеттемелері

3. Сыйға тартушы Сыйға алушыға беруге міндеттенеді, ал Сыйға алушы Сыйға тартушыдан осы Шартқа сәйкес берілетін, үшінші тұлғалардың кез келген мүліктік құқықтары мен талаптарынан бос акцияларды қабылдауға міндеттенеді.

4. Акцияларды сыйға тартуды ресімдеу тәртібі. Меншік құқығының ауысуы

4.1. Осы шарттың 1-тармағында көрсетілген акцияларды сыйға тартуды ресімдеу [тізілім ұстаушының тіркеуші ұйымының атауы] [қажеттісін жазу] ішінде жүргізіледі.

4.2. Акцияларды Сыйға алушының меншігіне рәсімдеу бойынша барлық шығыстарды [Сыйға тартушы немесе Сыйға алушы] көтереді.

4.3. Осы шарттың 1-тармағында көрсетілген акцияларға меншік құқығы номиналды ұстаушының есеп жүргізу жүйесінде операция жүргізілген сәттен бастап Сыйға алушыға өтеді.

5. Қорытынды ережелер

5.1. Осы Шарт осы Шарттың нысанасына қатысты Тараптар арасындағы келісімдердің барлық көлемін қамтиды, осы шарт жасалғанға дейін Тараптар арасында ауызша немесе жазбаша нысанда қабылдануы мүмкін немесе жасалған барлық басқа міндеттемелердің немесе ұсынымдардың күшін жояды және жарамсыз етеді.

5.2. Осы Шартта көзделмеген Тараптардың жауапкершілігі мен құқықтары Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалады.

5.3. Осы Шарт бірдей заңды күші бар үш данада жасалды және қол қойылды, олардың біреуі [тізілім ұстаушының толық атауын көрсету] номиналды ұстаушыда сақталады, ал қалған екеуі Сыйға тартушыға және Сыйға алушыға беріледі.

5.4. Осы Шартқа барлық өзгерістер мен толықтырулар оның ажырамас бөлігі болып табылады және егер олар жазбаша нысанда жасалған және Тараптардың әрқайсысы қол қойған жағдайда жарамды болады.

6. Тараптардың мекенжайлары, деректемелері және қолы

Сыйға тартушы
[қажеттісін жазу]
М. О.

Сыйға алушы
[қажеттісін жазу]
М. О.

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
6-қосымша

Акцияларды сатып алу-сату шарты (бағалы қағаздардың қайталама нарығында, тараптар-жеке тұлғалар)

[шарттың жасалған орны]

[шарт жасалған күн]

Бұдан әрі «Сатып алушы» деп аталатын [Т. А.Ә] бір жағынан және бұдан әрі «Сатушы» деп аталатын, [Т. А.Ә] екінші жағынан, ал бірлесіп «Тараптар» деп аталатындар осы Шартты төмендегілер туралы жасады:

1. Шарттың мәні

1.1. Сатушы қаржы құралдарын сатады, ал Сатып алушы сатып алады [Эмитент - акционерлік қоғамның толық фирмалық атауы]. *

1.2. Сатылатын акциялар туралы мәліметтер:

Қаржы құралының түрі: **[қажеттісін жазу]**

Эмитенттің толық атауы: **[қажеттісін жазу]**

Бір қаржы құралының құны: **[қажеттісін жазу]**

Қаржы құралдарының саны: **[қажеттісін жазу]**

Төленетін сома: **[қажеттісін жазу]**

Қаржы құралының валютасы: **[қажеттісін жазу]**

НИН (ISIN), басқа идентификатор: **[қажеттісін жазу]**

Бағалы қағаздарды сақтау орны: **[қажеттісін жазу]**

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ омнибус-шоты: **[қажеттісін жазу]**

2. Есеп айырысу тәртібі

2.1. Қаржы құралдарына ақы төлеу осы шартқа қол қойылған күні бір жолғы қолма-қол ақшамен жүргізіледі.

3. Меншік құқығының ауысуы

3.1. Сатып алушыға меншік құқығының осы Шарттың мәні болып табылатын қаржы құралдарына ауысуы осы шартқа қол қойылғаннан кейін номиналды ұстаушының есепке алу жүйесіне тиісті жазба енгізілген сәтте орын алады.

4. Тараптардың міндеттері

4.1. Сатушы Сатып алушыға қаржы құралдарын үшінші тұлғалардың кез-келген құқықтарынан босатуға міндеттенеді. Сатушының бұл міндетті орындамауы Сатып алушыға осы шартты бұзуды талап ету құқығын береді. *

4.2. Сатып алушы акцияларды осы Шартта белгіленген тәртіппен және мерзімде төлеуге міндеттенеді.

5. Тараптардың жауапкершілігі

5.1. Осы Шарт бұзылған кезде кінәлі Тарап екінші Тарапқа Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 403-бабына сәйкес шартты бұзудан келтірілген залалды өтейді.

5.2. Акцияларды төлеу жөніндегі міндет бұзылған жағдайда Сатып алушы Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 353-бабына сәйкес ақшалай міндеттемені орындамағаны үшін жауапты болады.

6. Қорытынды ережелер

6.1. Шарт күшіне енеді, оған қол қойылған сәттен бастап жасалған болып есептеледі және Тараптар міндеттемелерді орындаған сәтке дейін қолданылады.

6.2. Шарт тараптардың әрқайсысы үшін бір-бірден бірдей заңды күші бар екі данада жасалды.

7. Тараптардың деректемелері мен қолы

Сатып алушы: [Т.А.Ә.]
[куәландыратын деректер]
[қолтаңба, қолтаңбаны таратып жазу]

Сатушы: [Т.А.Ә.]
[куәландыратын деректер]
[қолтаңба, қолтаңбаны таратып жазу]

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
7-қосымша

Электрондық нысан
Нысан 7/Нысан

Налык Invest сервисіндегі есептің атауы:
№ дербес шоттан үзінді

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
А26МЗК5, Алматы қ., Өл-Фараби 40, тел. 2590-000

Бағалы қағаздар нарығында банктік және өзге де операцияларды және қызметті жүргізуге
23.06.2023 ж. берілген № 1.2.47/230/38/1 лицензия

_____ жылғы жағдайы бойынша
уақыты: _____
№ дербес шоттан үзінді

Үзіндінің жасалған күні: _____ жыл _____ № _____ уақыты
00:00:00

Бағалы қағаздар ұстаушысы туралы мәліметтер:

Бағалы қағаздарды ұстаушы - жеке тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда) немесе бағалы қағаздарды ұстаушының атауы	
Бағалы қағаздарды ұстаушы - жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттың атауы мен деректемелері немесе бағалы қағаздарды ұстаушының мемлекеттік тіркелу (қайта тіркелу) нөмірі мен күні	Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігі № _____ , _____ күні, _____ берген

№	Эмитенттің немесе инвестициялық пай қордың және осы қордың басқарушы компаниясының атауы	Эмитенттің немесе инвестициялық пай қорының басқарушы компанияның орналасқан жері	Бағалы қағаздардың түрі және халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN коды), қаржы құралдарының өзге сәйкестендірушісі	Облигацияларды (исламдық бағалы қағаздарды) өтеу күні	Дербес шотта, соның ішінде бөлімдерде тіркелген бағалы қағаздардың жалпы саны:					Эмитенттің нұсқамасына сәйкес көрсетілген қосымша мәліметтер
					Негізгі	Бұғаттау	Репо	Ауыртпалық (кімнің пайдасына ауыртпалық жасалған тұлғаларды көрсетумен)	басқа да бөлімдер	

Дисклеймер: Осы үзінді тек ақпараттық сипатқа ие және ресми құжат болып табылмайды. Мөрмен куәландырылған ресми үзіндіні алу үшін «Қазақстан Халық Банкі» АҚ бөлімшесіне жүгіну қажет.

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
8-қосымша

Қатаң құпия
Талап етілген жерге
т-(ге, на) Т.А.Ә. _____

ЖСН _____

**«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дағы дербес шотты Halyk Invest сервисі арқылы жабу
туралы анықтама**

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ Сіздің 20__ жылғы «__» _____ № ____ өтінішіңізді қарап,
дербес шотты Halyk Invest сервисінде жабу туралы анықтама беру және брокерлік қызметтер мен
номиналды ұстау қызметтерін көрсету туралы шарттың (қосылу) (бұдан әрі – Шарт) жоқтығы
туралы келесіні хабарлайды.

20__ жылғы «__» _____ бойынша бұрын жасалған № ____ Шарт тоқтатылды және Сіздің
атыңызға бұрын «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да Halyk Invest сервисі арқылы ашылған № ____
дербес шоты жабылды.

Жоғарыда көрсетілген күнге сәйкес Сізбен қолданыстағы Шарт және қолданыстағы жеке
шот,

Лауазымы

А.Тегі

Орынд. А.Тегі

Тел. 0000

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
9-қосымша

Қатаң құпия
Талап етілген жерге
Т.А.Ә. _____ мырзаға/ханымға

ЖСН _____

**«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да Halyk Invest сервисі арқылы есепке алынатын
бағалы қағаздардың болуы (болмауы) туралы анықтама**

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ Сіздің 20__ жылдың «__» _____ бағалы қағаздардың болуы
(жоқтығы) туралы ақпаратты ұсыну жөніндегі № ____ өтінішіңізді қарап, келесіні хабарлайды.

бағалы қағаздар болған жағдайда:

[20__ жылғы «__» _____ бойынша «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да Halyk Invest сервисі
арқылы ашылған № ____ дербес шотында мынадай бағалы қағаздар есепке алынады:

Қосымша Дербес шоттан үзінді.

бағалы қағаздар болмаған жағдайда:

[20__ жылғы «__» _____ бойынша, Сіздің атыңызға «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да Halyk
Invest сервисі арқылы ашылған № ____ дербес шотта қор биржасында және (немесе) бағалы қағаздар
нарығында сауда-саттықты өзге ұйымдастырушыда сауда-саттыққа жіберілген бағалы қағаздар
тізбесіне енгізілген акциялар не өзге де эмиссиялық бағалы қағаздар жоқ.]¹

Осы анықтама талап етілген жерге көрсету үшін берілді.

Лауазымы

А.Тегі

Орынд. А.Тегі
Тел. 0000

¹ Керек емесін сызып тастаңыз

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
10-қосымша

Нотариусқа
Т.А.Ә. _____ ханымға/мырзаға
ЖСН _____
Лицензия _____
Мекенжайы: _____
Телефон: _____

Мұра қалдырушының дербес шоты бойынша ақпарат беру туралы

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ, 20__ жылғы «__» _____ қайтыс болған
_____ (мұра қалдырушының Т.А.Ә.) ЖСН _____ қатысты
қозғалған 20__ жылғы «__» _____ № ____ мұра ісі бойынша жолданған Сіздің 20__ жылғы «__»
_____ № ____ сұрауыңызды қарап, келесіні хабарлайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ пен _____ (мұра қалдырушының Т.А.Ә.)
арасында Halyk Invest сервисі арқылы брокерлік қызметтер мен номиналды ұстау қызметтерін
көрсету туралы (қосылу) шарт (бұдан әрі – Шарт) келесі талаптарда жасалды:

Т.А.Ә.	Туған күні	ЖСН	дербес шот	Шарттың нөмірі

20__ жылғы «__» _____ жағдай бойынша мұра қалдырушының дербес шотында «Қазақстан
Халық Банкі» АҚ есепке алу жүйесінде мынадай қаржы құралдары ескеріледі:

Қосымша үзінді.

немесе қаржы құралдары болмаған жағдайда:

[20__ жылғы «__» _____ жағдай бойынша «Қазақстан Халық Банкі» АҚ есепке алу
жүйесінде мұра қалдырушының дербес шотында қаржы құралдары жоқ.]²

Қосымша келесіні хабарлаймыз - нотариустар үшін (бағалы қағаздарды қамтитын мұраны
ресімдеу кезінде).

1. Акцияның бөлінбейтіндігі.

Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» заңына сәйкес, акция
бөлінбейді, бұл заңнамада тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, оның бірнеше тұлға
арасында бөліну мүмкіндігін жояды.

2. Банктің өкілеттіктерінің болмауы.

Банктің өз бетінше келесілерге құқығы жоқ:

- үлестерді дөңгелектеу;
- акцияларды мұрагерлер арасында қайта бөлу.

3. Бағалы қағаздарға мұраны ресімдеу кезіндегі ұсынымдар

² Керек емесін сызып тастаңыз

Мұрагерлік құқығы туралы куәлік берілген кезде келесілер ұсынылады:

- бағалы қағаздар санын/мұрагерлердің үлестерін көрсету;
- жекелеген бағалы қағаздардың (акциялардың) нақты бөлінбестігін ескеру.

Акцияларды мұрагерлер арасында нақты бөлу мүмкін болмаған жағдайда (мысалы, бірнеше мұрагер болғанда және келісім болмағанда), келесі механизмдерді қолдану мүмкін:

- мұрагерлік мүлікті бөлу туралы келісім.

Мұрагерлер акциялар кімге және қандай мөлшерде өтетінін айқындайтын нотариалды келісім жасасуға құқылы.

- Акцияларды басқа мұрагерлерге өтемақы төлеу арқылы бір мұрагерге беру.

Мұрагерлер акцияларды олардың біріне беру және қалғандарына өтемақы төлеу туралы келісе алады (нотариалды түрде ресімделеді).

- Сот тәртібі.

Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда мұрагерлік мүлікті бөлу сот тәртібімен жүзеге асырылады.

Лауазымы

А.Тегі

Орынд. А.Тегі

Тел. 0000

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
11-қосымша

Электрондық нысан
Форма 11/11-нысан

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Филиал: Бас Банк
Мекенжайы: Өл-Фараби даңғ., 40-үй
Телефон: Алматы қ. үшін Байланыс орталығы 8-727-259-07-77
басқа қалалар үшін 8-8000-8000-59, www.halykbank.kz
БСК: HSBKKZKX

Halyk Invest сервисіндегі есептің атауы:
Операциялар бойынша есеп

Клиент
Т.А.Ә.:
ЖСН:
Шот түрі: Карталар базасындағы ағымдағы шот («Стандарт»)
KZT шот нөмірі:
USD шот нөмірі:
RUB шот нөмірі:
GBP шот нөмірі:
EUR шот нөмірі:
Карта нөмірі:

Үзіндінің жасалған күні:
Үзінді кезеңі: бастап аяқталғанға дейін

Кіріс қалдық: KZT; USD; EUR; GBP;
RUB;
Шығыс қалдық: KZT; USD; EUR; GBP;
RUB;
Үзінді көшірме жасалған күнге кредит лимитін
ескере отырып, қолжетімді сома:, валютада:
KZT; USD; EUR; GBP; RUB;

Белгіленген кредит лимиті: 0,00
Қолжетімді кредит лимиті: 0,00
Кредит лимиті бойынша төлем: 0,00
Төлем күні:

Бұғатталған сомалардың жазылуы:
Операциялар бойынша 0,00 KZT; 0,00 USD; 0,00 EUR; 0,00 GBP; 0,00 RUB;
Үшінші тұлғалардың талаптары бойынша 0,00 KZT;

Операциялар жүргізілген күн	Операциялар өңделген күн	Операцияның сипаттамасы	Операция сомасы	Операция валютасы	Шот валютасындағы кіріс	Шот валютасындағы шығыс	Комиссия	Карта/шот нөмірі
Барлығы:								
KZT								
USD								

Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның
жеке тұлғалар үшін бағалы қағаздар нарығында
брокерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына
12-қосымша

ТӘУЕКЕЛДЕР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

бағалы қағаздар нарығында операциялар жүзеге асырылған кезде

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі - Брокер)

1. Жалпы ережелер

1.1. Құжаттың мақсаты

Осы Тәуекелдер туралы мәліметтердің (бұдан әрі – Мәліметтер) мақсаты жеке тұлғаларға (бұдан әрі – Клиент) бағалы қағаздар нарығында және қаржы нарығының басқа сегменттерінде операциялар жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер туралы ақпаратты айқын, түсінікті және қолжетімді нысанда ұсыну, сондай-ақ Клиентті мұндай операцияларды жасау кезіндегі мүмкін болатын шығындар туралы ескерту болып табылады.

1.2. Құжаттың жай-күйі және қолдану саласы

Мәліметтер Клиент пен Брокер арасындағы өзара қатынастардың ажырамас бөлігі болып табылады және Клиентпен брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт жасалғанға дейін беріледі. Осы Мәліметтерде келтірілген тәуекел түрлерінің тізімі толық емес және Клиенттің нақты мәміленің мақсатқа сәйкестігіне жеке бағалауын алмастырмайды.

1.3. Клиенттің инвестициялық шешімдер үшін жауапкершілігі

Клиент қаржы нарығының құралдарына қаражат салу тәуекелдермен байланысты екенін, ал бұл тәуекелдер Тараптардың ақылға қонымды бақылауынан тыс жерде болғандықтан және олардың салдарын болжау мен алдын алу мүмкіндіктері шектеулі болғандықтан, олар үшін жауапкершілік Брокерге жүктелмейтінін түсінеді. Аталған тәуекелдер, соның ішінде, инвестициялау жүзеге асырылатын құралдарға қатысты елдің саяси және экономикалық жағдайының тұрақсыздығымен және заңнамалық базасының ерекшеліктерімен байланысты. Клиент өз инвестицияларын жүзеге асыру мүмкіндігін дербес бағалауы тиіс; Брокер өз кезегінде жасалған шарт шеңберінде Клиентті ақпараттандыру және анықталған тәуекелдердің салдарын азайту үшін ақылға қонымды күш-жігер жұмсайды.

2. Негізгі тәуекелдердің қысқаша шолуы

Төменде тәуекелдердің негізгі санаттарының көпдеңгейлі (layered) ашық мәліметтер форматындағы жинақ кестесі келтірілген – әрбір тәуекелдің егжей-тегжейлі сипаттамасын осы Мәліметтердің тиісті 3 – 5-бөлімдеріне қараңыз. Кесте Мәліметтердің толық мәтінін және өнімдік Негізгі ақпараттық құжаттарды (НАҚ) алмастырмайды.

Тәуекел түрі		Қысқаша сипаттамасы	Назар аудару деңгейі*
Жүйелік тәуекел		Бір қаржы институтының істен шығуы бүкіл нарыққа әсер етуі мүмкін	Орта
Нарықтық тәуекел: валюталық, инфляциялық, пайыздық, эмитент-акциялар тәуекелі, өтімділік		Құралдардың құны мен табыстылығы бағамға, инфляцияға, мөлшерлемелерге, эмитенттің банкроттығына, сұраныстың төмендігіне байланысты төмендеуі мүмкін	Жоғары
Кредиттік тәуекел: облигациялар бойынша дефолт, контрагент тәуекелі	Борыштық қағаздар эмитентінің немесе мәміле бойынша контрагенттің міндеттемелерді орындамауы	Орта	
Операциялық тәуекел (құқықтық тәуекелді қоса алғанда)	Брокердің процестерінің/жүйелерінің немесе инфрақұрылымның істен шығуы; заңнаманың өзгеруі, соның ішінде екінші реттік санкциялар	Орта	
Шетелдік бағалы қағаздардың тәуекелдері	Өзге юрисдикция, шектеулі сот қорғауы, санкциялық шектеулер	Орта	
Саяси және экономикалық тәуекел	Саясаттың/экономиканың өзгеруі құқықтарды шектеуі немесе активтердің құнын төмендетуі мүмкін	Орта	
Салықтық тәуекел	Салық режимін немесе қосарланған салық салуды болдырмау туралы келісімдерді өзгерту	Төмен	
Валюталарды конвертациялау тәуекелі (транзакциялық)	Мәмілелер бойынша міндетті конвертация кезіндегі бағамдық және комиссиялық шығындар	Төмен	
Комиссиялар мен алымдар тәуекелі	Шығындар Клиенттің таза қаржылық нәтижесін төмендетеді	Төмен	
Инвестициялық мақсаттарға қол жеткізбеу тәуекелі	Күтілетін нәтижеге кепілдік жоқ	Жоғары	

* Бөлік бизнес Клиенті тарапынан талап етілетін назардың индикативті бағасы; шығындардың ықтималдығының немесе мөлшерінің сандық бағасы болып табылмайды.

3. Жалпы нарықтық тәуекелдер

3.1. Жүйелік тәуекел

Бұл тәуекел бірнеше қаржы институтына әсер етеді және олардың өз функцияларын орындау қабілетінің төмендеуінен көрінеді. Қаржы институттарының өзара әрекеттесуі мен өзара тәуелділігінің жоғары деңгейіне байланысты жүйелік тәуекелді бағалау күрделі, бірақ оның іске асуы қаржы нарығының барлық қатысушыларына әсер етуі мүмкін.

3.2. Нарықтық тәуекел

Бұл тәуекел Клиентке тиесілі қаржы құралдары бағасының (құнының) қолайсыз өзгеруінен, соның ішінде саяси жағдайдың қолайсыз өзгеруінен, ұлттық валютаның күрт девальвациясынан, мемлекеттік борыштық міндеттемелер нарығының дағдарысынан, банктік және валюталық дағдарыстан, еңсерілмейтін күш мән-жайларынан, негізінен табиғи және әскери сипаттағы және нәтижесінде кірістіліктің төмендеуіне немесе тіпті шығындарға әкеледі. Таңдалған стратегияға байланысты нарықтық (баға) тәуекелі қаржы құралдары бағасының өсуінен (төмендеуінен) болады. Клиент өзіне тиесілі қаржы құралдарының құны өсуі де, төмендеуі де мүмкін екенін және оның өткендегі өсуі оның болашақтағы өсуін білдірмейді деп есептеуі керек.

Келесі нарықтық тәуекелдерге ерекше назар аудару қажет:

3.2.1. Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – шетел валюталары бағамдарының қолайсыз өзгеруі салдарынан Клиентте қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Клиент үшін бұл тәуекел шетел валютасында номиналданған, оған тиесілі қаржы құралдарының құнының, сондай-ақ ұлттық валютаға (теңгеге) қайта есептеу кезінде олар бойынша міндеттемелер мөлшерінің өзгеруінен көрінеді және қаржы құралының номинал валютасындағы бағасының өзгеруіне қарамастан табыстылықтың төмендеуіне немесе шығындардың туындауына әкеп соғуы мүмкін. Валюталық тәуекел инфляциялық тәуекелмен бірдей емес (3.2.2-тармақ) – бұл тәуекелдің дербес санаттары, бірақ іс жүзінде олар өзара байланысты болуы мүмкін: мысалы, теңгенің айтарлықтай құнсыздануы тарихи тұрғыдан импорттың қымбаттауы салдарынан ішкі инфляцияның жеделдеуімен қатар жүреді.

3.2.2. Инфляциялық тәуекел

Инфляциялық тәуекел - экономикадағы бағалардың жалпы деңгейінің өсуіне байланысты Клиенттің кірісі мен инвестицияланған қаражатының нақты сатып алу қабілетінің төмендеу тәуекелі, ал оның қарқыны Клиентке тиесілі қаржы құралдарының номиналды кірістілігінен асып түсуі мүмкін. Валюталық тәуекелден (3.2.1-тармақ) айырмашылығы, инфляциялық тәуекел ұлттық валютада номиналданған құралдарға қатысты да өзекті және валюта бағамдарының өзгеруімен тікелей байланысты емес.

3.2.3. Пайыздық тәуекел

Клиент үшін пайыздық тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты өзіне тиесілі тұрақты табысы бар қаржы құралдарының нарықтық (бағамдық) құнының қолайсыз өзгеруінен көрінеді: пайыздық мөлшерлемелердің өсуі, әдетте, нарықта тіркелген тұрақты купонмен айналыстағы облигациялардың бағамдық құнының төмендеуіне әкеледі және керісінше. Қаржы құралы өтелгенге дейінгі мерзім неғұрлым ұзақ болса, оның нарықтық құнының пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне сезімталдығы (дюрациясы), әдетте, соғұрлым жоғары болады. Пайыздық тәуекелдің жекелеген түрі қаржы институты (IRRBB) ретінде Брокердің активтері мен міндеттемелері бойынша мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдері мен шарттарының сәйкес келмеу тәуекелі болып табылады, бұл тәуекелді Брокер банктік портфельдің пайыздық тәуекелін басқарудың ішкі процедуралары шеңберінде басқарады және Клиент қаржы құралының иесі ретінде көтеретін пайыздық тәуекелмен бірдей емес.

3.2.4. Акциялар эмитентінің банкроттық тәуекелі

Акционерлік қоғамның төлем қабілеттілігі жоқ деп танылуына байланысты немесе мұндай төлем қабілеттілігінің жоқтығын болжау салдарынан акциялар бағасының күрт төмендеуі түрінде көрінеді.

Нарықтық тәуекелді төмендету үшін Клиент қаржы құралдарын таңдауға және диверсификациялауға мұқият қарауы тиіс. Сонымен қатар, қаржы құралдарын иеленумен және олармен жасалатын операциялармен байланысты шығындарды бағалау үшін, сондай-ақ олардың Клиент үшін қолайлы екеніне және оның күткен табысын жоймайтынына көз жеткізу үшін Брокермен өзара іс-қимыл шарттарымен мұқият танысуы қажет. Бұл тәуекел кредиттік емес, нарықтық (бағалық) тәуекел ретінде жіктеледі: акционер эмитент мүлкінің қалдық құқықтық мирасқоры болып табылады және борыштық бағалы қағаздарды ұстаушыдан айырмашылығы оған міндеттемелік (борыштық) талабы жоқ (3.3.1-тармақты қара).

3.2.5. Өтімділік тәуекелі

Клиент үшін өтімділік тәуекелі (нарықтық өтімділік тәуекелі) нарықта оларға сұраныстың жеткіліксіздігіне байланысты өзіне тиесілі қаржы құралдарын қисынды мерзімде әділ бағамен өткізу (сату) мүмкіндігінің төмендеуі түрінде көрінеді. Бұл тәуекел, атап айтқанда, қаржы құралдарын тез сату қажеттілігі кезінде, олардың құнының айтарлықтай төмендеуіне байланысты шығындар түрінде көрінуі мүмкін. Аталған тәуекелді қаржы институты ретінде Брокердің өзінің өтімділік тәуекелімен (Брокердің өз міндеттемелерін уақтылы және толық көлемде орындау қабілетімен) теңестірудің қажеті жоқ, оны басқару Брокермен пруденциалдық реттеу шеңберінде жүзеге асырылады және ол осы бөлімнің тақырыбы болып табылмайды.

3.3. Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел эмитенттердің, контрагенттердің немесе қаржылық құралдармен операциялар жасауға қатысатын өзге тұлғалардың міндеттемелерін орындамау немесе тиісінше орындамау тәуекелін білдіреді. Кредиттік тәуекелдерге тәуекелдердің келесі түрлері жатады:

3.3.1. Облигациялар және өзге де борыштық бағалы қағаздар бойынша дефолт тәуекелі

Бұл тәуекел борыштық бағалы қағаздар эмитентінде қаржылық қиындықтардың туындау немесе төлемсіздіктің пайда болу мүмкіндігімен байланысты, бұл негізгі борышты және (немесе) сыйақыны (купондық табысты) толық көлемде және белгіленген мерзімде төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудың мүмкін еместігіне әкеп соғуы мүмкін.

3.3.2. Контрагент тәуекелі

Контрагент тәуекелі есеп айырысуларға және қаржылық құралдармен операциялар жасауға қатысатын үшінші тұлғалардың міндеттемелерін орындамауына немесе тиісінше орындамауына байланысты туындайды. Брокер контрагент тәуекелін төмендетуге бағытталған шараларды қолданады, бірақ оны толықтай жоя алмайды. Әсіресе, міндеттемелердің орындалмауы тәуекелдерін өз мойнына алатын клирингтік ұйымдардың қатысуынсыз, ұйымдастырылмаған нарықта операциялар жасалған кезде контрагент тәуекелі өте жоғары болады. Клиентке контрагенттердің, эмитенттердің, депозитарийлердің, банктердің, есеп айырысу ұйымдарының және қаржы нарығының өзге де қатысушыларының міндеттемелерін орындамауы қаржылық шығындарға, операциялардың орындалуының кешігуіне немесе өзге де қолайсыз салдарға әкеп соғуы мүмкін екенін ескеруі қажет.

3.3.3. Операциялық тәуекел (құқықтық тәуекелді қоса алғанда)

Операциялық тәуекел — барабар емес немесе жеткіліксіз ішкі процестердің, персонал әрекеттерінің және жүйелердің істен шығуының нәтижесінде, сондай-ақ сыртқы оқиғалар салдарынан шығындардың туындау ықтималдығы. Қазақстан Республикасындағы банктер мен резидент емес банктердің филиалдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларына (Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 28 сәуірдегі № 86 қаулысымен бекітілген) және Basel Committee on Banking Supervision таксономиясына сәйкес, операциялық тәуекел құқықтық тәуекелді камтиды және стратегиялық және бедел тәуекелдерін қоспайды.

Құқықтық тәуекел - операция қатысушылары қызметінің ішкі және сыртқы құқықтық нормаларға (заңдарға, реттеушілердің заңға тәуелді актілеріне, ережелерге, регламенттерге, нұсқаулықтарға, құрылтай

құжаттарына) қайшы келуі немесе сәйкес келмеуі салдарынан, сондай-ақ жаңа нормативтік құқықтық актілердің пайда болуы немесе қолданыстағы актілердің өзгеруі, соның ішінде жекелеген мемлекеттердің белгілі бір субъектілерге, аумақтарға, тауарлар мен қызметтерге қатысты шектеу сипатты шараларының («екінші реттік санкцияларды» қоса алғанда) салдарынан табыстың, капиталдың жоғалуы немесе шығындардың туындауы мүмкіндігі. Құқықтық тәуекелге сондай-ақ салықты есептеу ережелерінің, салық ставкаларының өзгеруі, салықтық шегерімдердің және салық заңнамасының басқа да элементтерінің жойылу мүмкіндігі жатады.

Клиент үшін операциялық және құқықтық тәуекел, атап айтқанда, Брокердің ішкі процедураларының бұзылуында, Брокердің техникалық құралдарының немесе инфрақұрылымдық ұйымдардың (сауда ұйымдастырушыларының, клирингтік, есептеу және депозитарий ұйымдарының) істен шығуында, сондай-ақ қолданылатын заңнаманың өзгеруінде көрінеді, бұл операцияларды жүзеге асыруды қиындатуға немесе мүмкін емес етуге, немесе Клиенттің құқықтарының жоғалуына немесе шектелуіне әкеп соғуы мүмкін. Операциялық тәуекел операцияларды жүзеге асыруды жоюы немесе қиындатуы мүмкін және нәтижесінде шығындарға әкеп соғуы мүмкін.

4. Шетелдік бағалы қағаздарды сатып алуға байланысты тәуекелдер

Шетелдік бағалы қағаздармен жасалатын операцияларға бағалы қағаздар нарығындағы операцияларға тән жалпы тәуекелдер тән, олардың келесі ерекшеліктері бар:

4.1. Жүйелік тәуекелдер

Тиісті шетелдік бағалы қағаздар шығарылған немесе айналымда болған елге тән шетелдік бағалы қағаздарға қолданылады. Жалпы жүйелік тәуекел деңгейіне әсер ететін негізгі факторларға саяси жағдай, ұлттық заңнаманың, валюталық реттеудің ерекшеліктері және олардың өзгеру ықтималдығы, тиісті мемлекеттің қаржы жүйесінің жай-күйі жатады. Жүйелік тәуекел деңгейіне басқа да көптеген факторлар, соның ішінде экономиканың жекелеген салаларына инвестицияларға шектеулер енгізілу ықтималдығы немесе ұлттық валютаның бір сәтте девальвациялану ықтималдығы әсер етуі мүмкін.

4.2. Құқықтық тәуекелдер

Шетелдік бағалы қағаздарды сатып алған кезде олардың әрқашан қазақстандық бағалы қағаздардың аналогтары бола бермейтінін ескеру қажет. Кез келген жағдайда, олар бойынша берілетін құқықтар мен оларды жүзеге асыру ережелері қазақстандық бағалы қағаздар бойынша құқықтардан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін. Шетелдік бағалы қағаздар бойынша құқықтарды сот арқылы қорғау мүмкіндіктері Қазақстан Республикасында қолданыстағы ережелерден айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін белгіленген ережелер бойынша шетелдік сот және құқық қорғау органдарына жүгіну қажеттілігіне байланысты айтарлықтай шектелген болуы мүмкін. Сонымен қатар, шетелдік бағалы қағаздармен операциялар жасаған кезде инвестор көп жағдайда өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауда қазақстандық уәкілетті органдарға сүйене алмайды. Эмитенттің заңнамасына сәйкес шетелдік бағалы қағаздарды айналымға әкелген кезде талап етілуі мүмкін транзакциялық салықтармен, елтаңбалық алымдармен, баждармен және басқа да міндетті төлемдермен байланысты салықтық және заңдық салдар тәуекелін ескеру қажет.

5. Қаржы нарығында инвестициялауға байланысты тәуекелдер

5.1. Саяси тәуекел

Елдегі саяси жағдайдың өзгеруімен (саяси жүйенің өзгеруі, билік органдарының ауысуы, саяси және/немесе экономикалық бағыттың өзгеруі) байланысты Брокердің Клиенті тарапынан қаржылық шығындардың туындау тәуекелі. Ең радикалды өзгерістер эмитенттердің бағалы қағаздар бойынша өз міндеттемелерін орындаудан бас тартуына немесе оларды кейінге шегеруіне, белгілі бір (мысалы, шетелдік) инвестицияларды

шектеуге, сондай-ақ мүмкін болса, инвесторлардың белгілі бір санаттарының мүлкін тәркілеуге немесе ұлттық меншікке алуға әкеп соғуы мүмкін.

5.2. Экономикалық тәуекел

Брокердің Клиенті тарапынан елдегі экономикалық жағдайдың өзгеруіне байланысты қаржылық шығындар тәуекелі. Клиенттің қаражатын қаржы нарығы құралдарына инвестициялау процесінің кез келген қатысушысы экономикалық себептерге байланысты бағалы қағаздар шығарылымдарын айналымға алып, оларға қызмет көрсетуге байланысты өз міндеттемелерін немесе Клиенттің құқықтарына әсер етуі мүмкін өзге де міндеттемелерін тиісті түрде орындай алмайтын жағдайға тап болуы мүмкін.

Заңнаманың өзгеру тәуекелі, соның ішінде шетелдік мемлекеттердің шектеу сипатындағы шаралары («екінші реттік санкциялар»), тәуекел категорияларының қайталануын болдырмау үшін операциялық және құқықтық тәуекел құрамында қарастырылады - 3.3.3-тармақты қараңыз.

5.3. Салық заңнамасы тәуекелі

Брокер Клиентінің қолданыстағы салық заңнамасын қолдануға, қаржы нарықтарындағы операцияларды салық салудың қолданыстағы тәртібінің өзгеруіне байланысты қаржылық шығындар шегу тәуекелі.

5.4. Қос салық салудан босату туралы келісімдердің өзгеру тәуекелі

Клиент қол қойылған тиісті қос салық салудан босату туралы халықаралық келісімдердің бұзылуына немесе өзгеруіне байланысты тәуекелді ескеруі тиіс, бұл қызметі осындай келісімнің реттеуіне жатқан және аталған келісім негізінде қандай да бір салықтық жеңілдіктер мен артықшылықтарға ие болған Клиенттің жағдайына қолайсыз әсер етуі мүмкін.

5.5. Валюталарды конвертациялауға байланысты тәуекел (транзакциялық)

Шетел валютасында номиналданған қаржылық құралдармен операциялар жүргізген кезде Клиентке валютаны тікелей және кері айырбастау қажет болуы мүмкін. Брокер немесе қызмет көрсетуші корреспондент-банктер операцияны іс жүзінде орындау сәтінде қолданатын айырбастау бағамы Клиенттің инвестициялық шешім қабылдаған сәтіндегі нарықтық бағамнан өзгеше болуы мүмкін, ал айырбастау операциясының өзі қосымша шығындармен (валюталық спред, айырбастау үшін комиссия) байланысты болуы мүмкін. Аталған тәуекел транзакциялық (операциялық-есептеу) сипатта болады және 3.2.1-тармақта сипатталған валюталық тәуекелмен бірдей емес.

5.6. Қаржы нарықтарында ақпаратты пайдалану тәуекелі

Клиенттің қаржы нарықтарында корпоративтік ақпаратты пайдалануға байланысты қаржылық шығындар шегу тәуекелі.

5.7. Комиссиялық және басқа да алымдарды жинау тәуекелі

Брокер Клиентінің қаржы нарығы құралдарымен операциялар жүзеге асыруға байланысты шығындар туралы толық немесе ішінара хабардар болмауына байланысты қаржылық шығындар шегу тәуекелі. Қандай да бір операцияны бастамас бұрын, Клиент өзінен алынатын барлық комиссиялық және басқа да алымдар туралы нақты түсінік алу үшін барлық қажетті шараларды қолдануы тиісі. Мұндай алымдардың мөлшері Клиенттің таза пайдасынан (болған жағдайда) шегерілуі немесе Клиенттің шығындарын арттыруы мүмкін.

5.8. Инвестициялық мақсаттарға қол жеткізбеу тәуекелі

Клиенттің өз инвестициялық мақсаттарына қол жеткізбеуіне байланысты туындайтын шығындар тәуекелі.

5.9. Білікті емес инвесторлар үшін шектеулер

Клиент хабардары білікті инвесторларға арналған бағалы қағаздар және (немесе) өзге де қаржы құралдарына қатысты қолданылатын заңнамада белгіленген шектеулер және білікті инвесторларға қызмет көрсету

ерекшеліктері туралы, ал Клиент-жеке тұлға болған жағдайда, сондай-ақ білікті инвесторларға арналған бағалы қағаздардың иелері болып табылатын жеке тұлғаларға заңнамада белгіленген шектеулер қолданылатыны туралы хабардар.

6. Қорытынды ережелер

6.1. Клиентке ұсыным

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, біз Клиентке қаржы нарығында операциялар жүргізу кезінде туындайтын тәуекелдердің инвестициялық мақсаттар мен қаржылық мүмкіндіктерді ескере отырып, Клиент үшін қолайлы ма деген мәселені мұқият қарастыруды ұсынамыз. Тәуекелдер туралы бұл мәліметтер Клиентті бағалы қағаздар нарығында операциялар жүргізуден бас тартуға мәжбүрлеуді мақсат етпейді, керісінше Клиентке өз тәуекелдерін бағалауға және инвестициялық стратегияны таңдау мәселесін шешуге жауапкершілікпен қарауға көмектесуге бағытталған.

6.2. Кепілдіктерден бас тарту

Клиент бағалы қағаздар нарығында операциялар жүзеге асырған кезде инвестициялық шешімдер қабылдау салдарынан шығындар алу тәуекелі бар екенін ескеруі қажет. Бұл ретте кез келген болжамдар, бағалаулар және өзге де материалдар табыс алудың немесе күтілетін қаржылық нәтижеге қол жеткізудің кепілдігі болып табылмайды. Мәміле жасау туралы шешімді Клиент өз бетінше қабылдайды, ал мұндай шешімнің салдары үшін жауапкершілікті Клиенттің өзі көтереді.

Брокер инвестициялардың табыстылығына, салынған қаражаттың сақталуына, сондай-ақ Клиенттің күтілетін инвестициялық мақсаттарына қол жеткізуіне кепілдік бермейді.

7. Клиенттің танысқанын растауы

Осы арқылы мен шарт жасасқанға дейін осы Тәуекелдер туралы мәліметтермен толық көлемде танысқанымды, маған тиісті Тірек ақпараттық құжат(тар) (ТАК) ұсынылып, түсіндірілгенін, ал онда көрсетілген тәуекелдер маған түсінікті екенін растаймын.

Клиенттің Т.А.Ә.: _____

Күні: _____

ОТР арқылы қол қойылды (осы электрондық құжаттың түпнұсқалығы мен дұрыс жасалғаны клиенттің динамикалық идентификациясын қолдану арқылы (бір реттік кодты немесе ЭЦП-ны пайдалану жолымен) расталды): _____